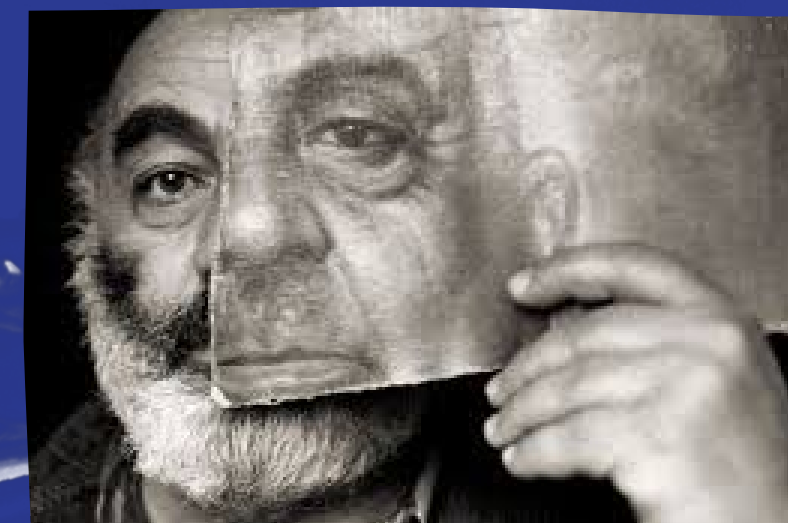
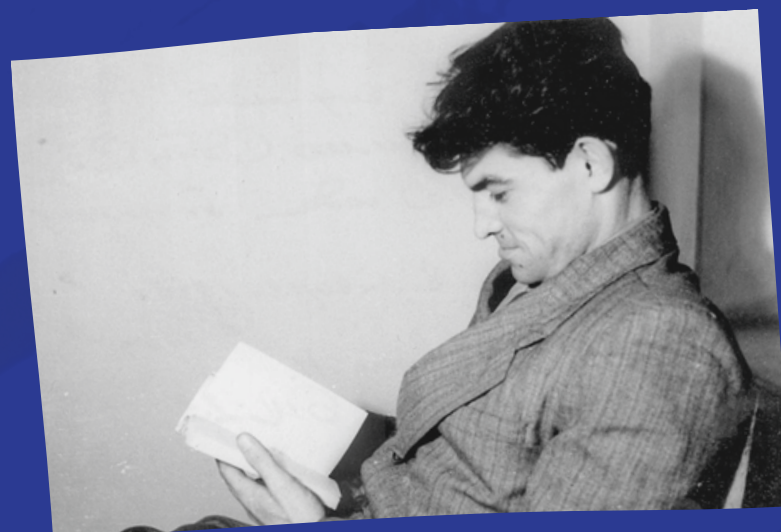
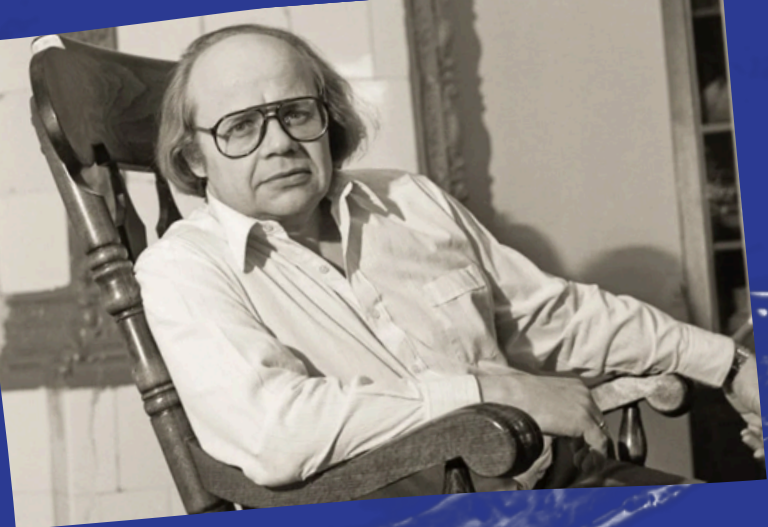

Шістдесятники: ГОЛОС ВІЛЬНОЇ ДУМКИ

Шістдесятники – покоління українських митців, письменників і діячів культури 1960-х років, яке виступило на захист національної самобутності, свободи слова та людської гідності. Їхній рух став відповіддю на репресивну політику радянської влади й символом духовного відродження України.

Виставка знайомить із творчістю найяскравіших представників цього покоління, зокрема Ліни Костенко, Василя Симоненка, Івана Дзюби, Василя Стуса, Алли Горської, Івана Світличного та інших. Їхні твори – це любов до України, біль за її долю й протест проти несправедливості. Шістдесятники збагатили українську літературу новими ідеями, жанрами й стилями – від модернізму та неореалізму до неоромантизму й неонародництва.

Вони створювали поезію, балади, притчі, новели та романи, перетворивши слово на голос свободи й совісті епохи. Запрошуємо вас відчутти силу літератури, яка стала голосом свободи та совісті епохи.

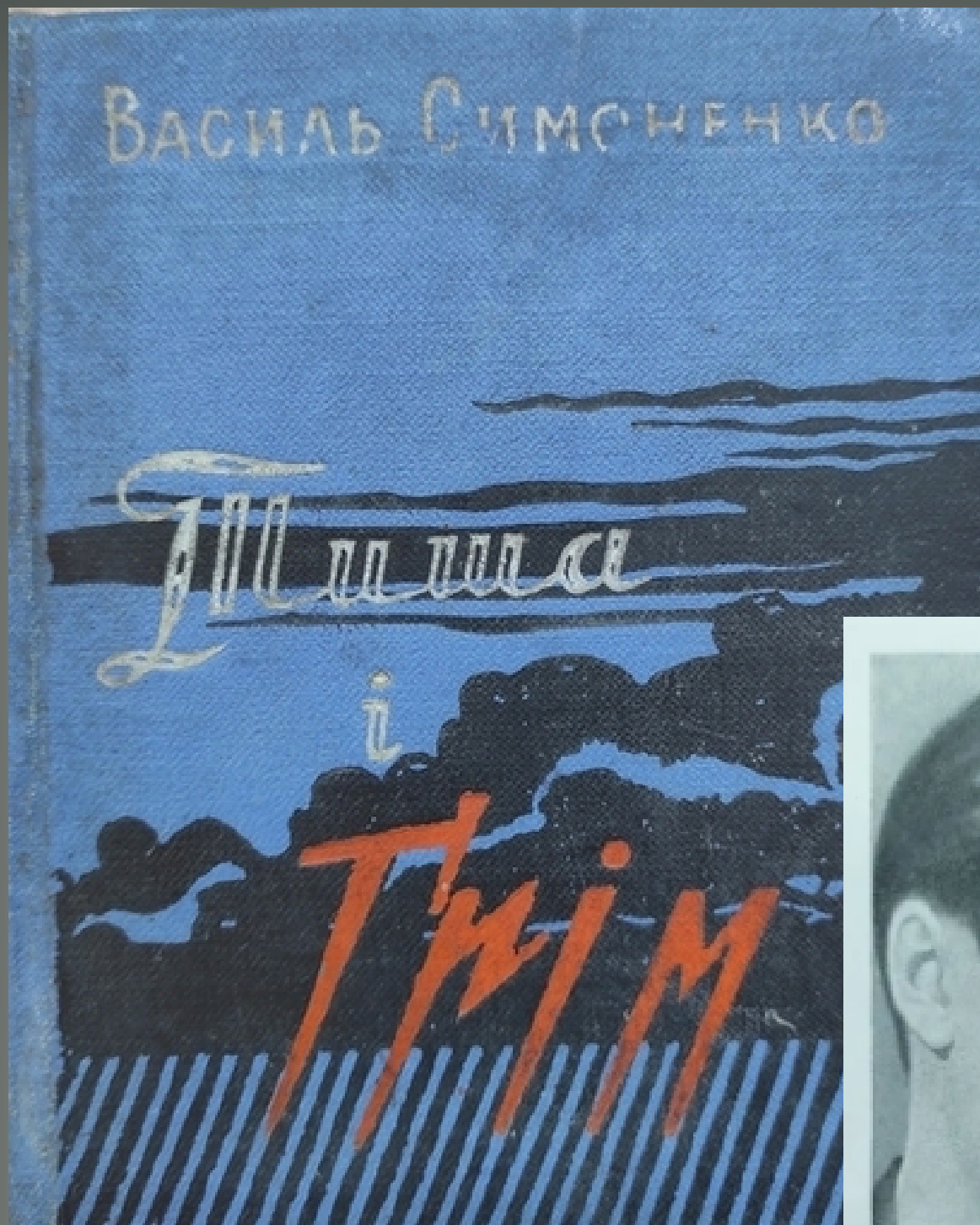

ЛІНА КОСТЕНКО

Буває, часом сліпну від краси.
Спинюсь, не тямлю, що воно за диво —
оці степи, це небо, ці ліси,
усе так гарно, чисто, незрадливо,
усе як є — дорога, явори,
усе моє, все зветься Україна.
Така краса, висока і нетлінна,
що хоч спинись і з Богом говори.

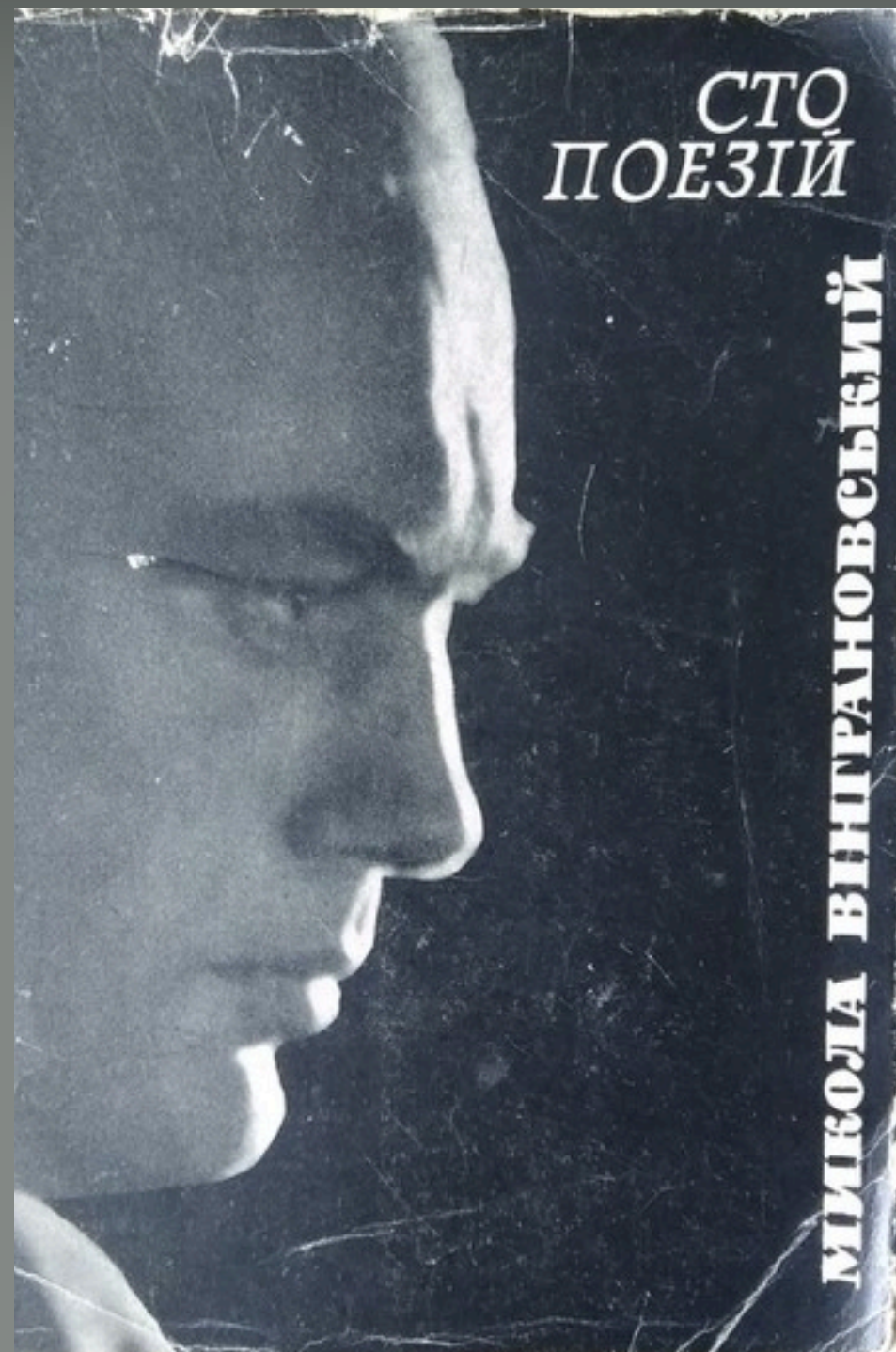
ВАСИЛЬ СИМОНЕНКО

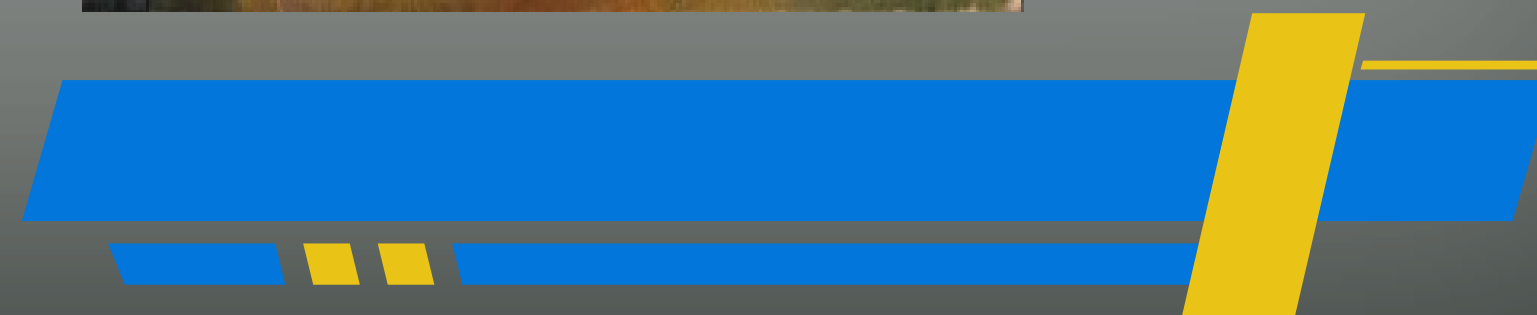
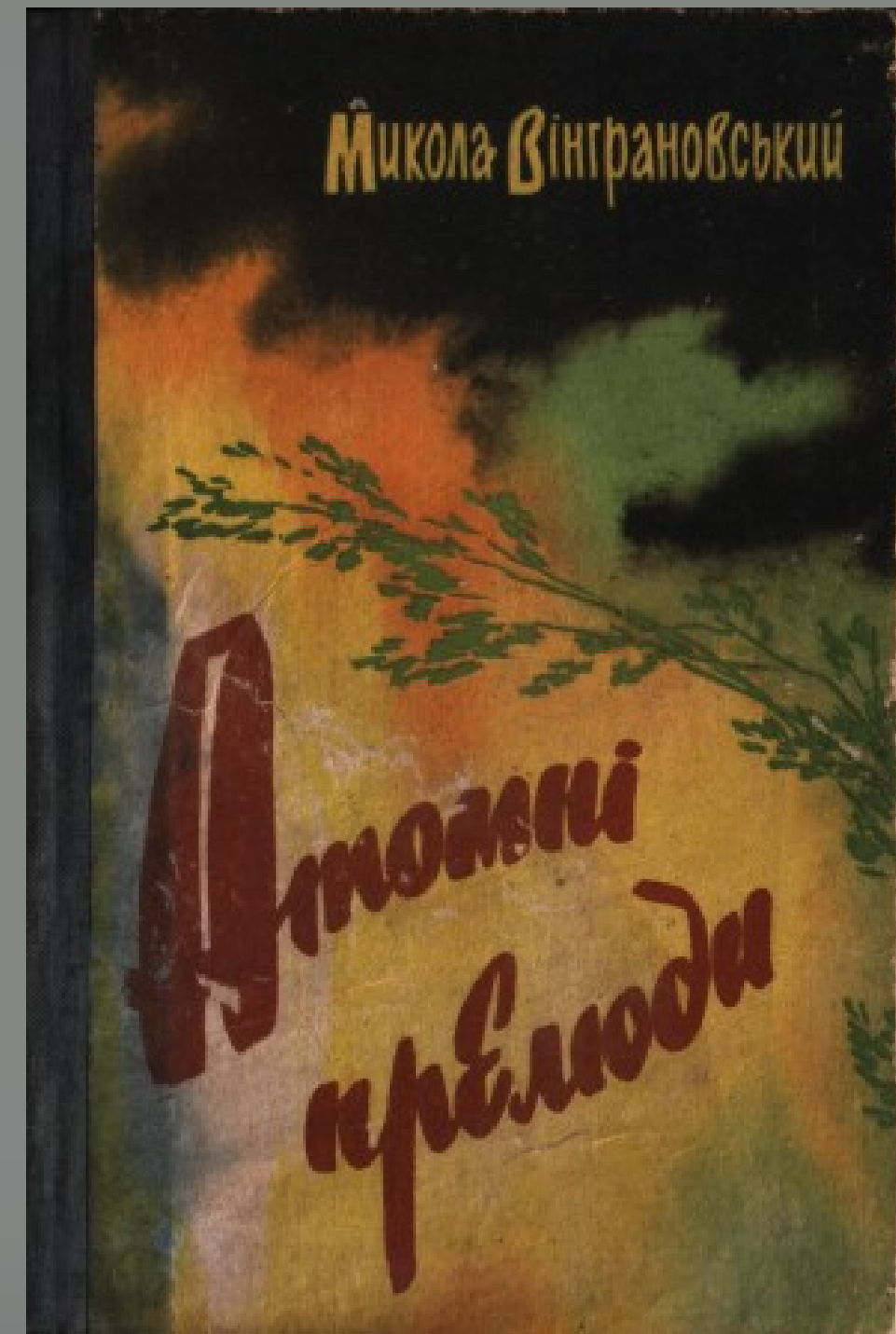
Я закоханий палко, без міри
У небачену вроду твою.
Все, що в серці натхненне і щире,
Я тобі віддаю.

Ти дала мені радісну вдачу,
Кров гарячу пустила до жил.
Я без тебе нічого не значу,
Ніби птиця без крил.
Кожну хвилю у кожну днину
Гріє душу твоє ім'я,
Ненаглядна, горда, єдина,
Україно моя.

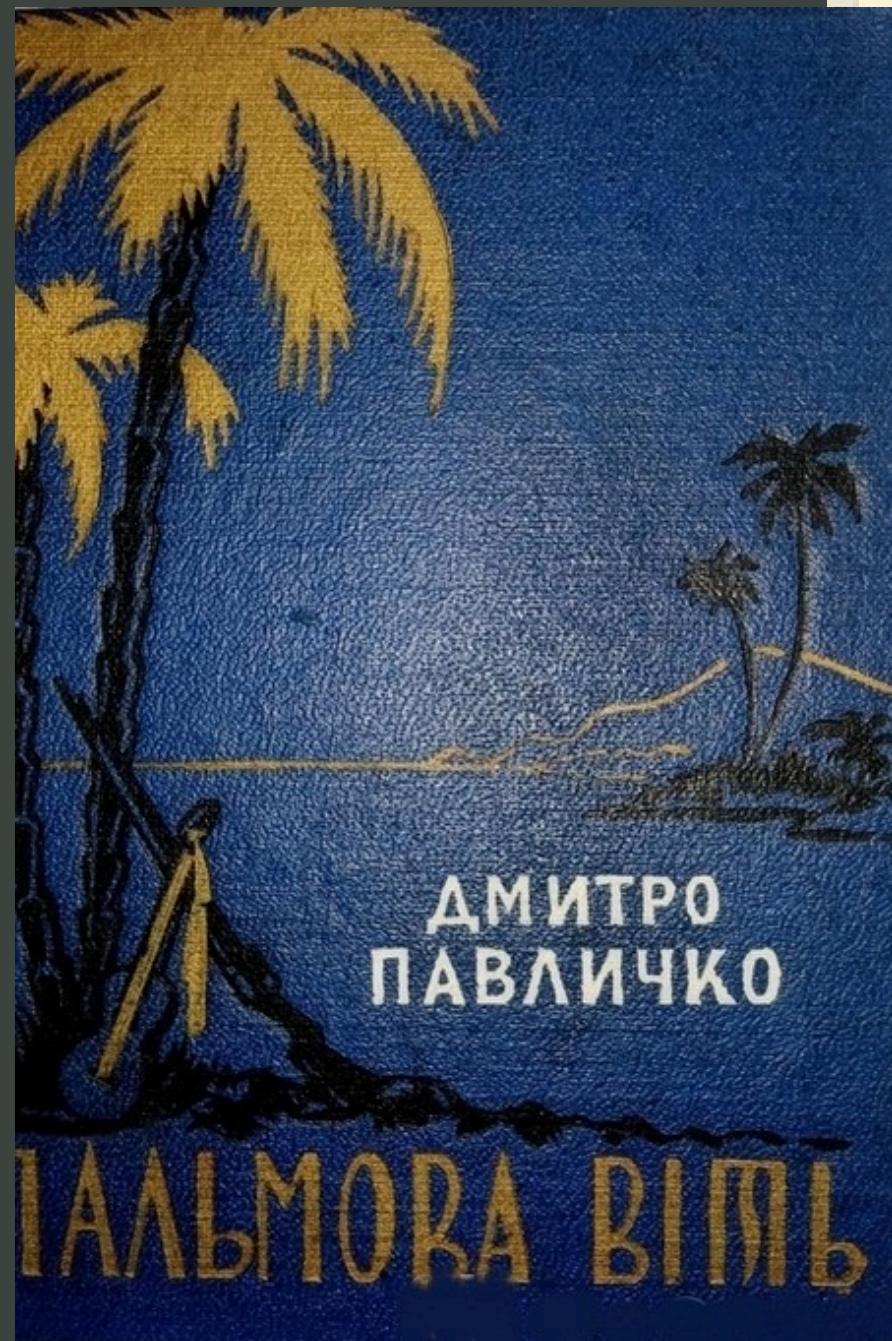
МИКОЛА ВІНГРАНОВСЬКИЙ

Згорають очі слів, згорають слів повіки.
Та є слова, що рвуть байдужий рот.
Це наше слово. Жить йому повіки.
Народ всевічний. Слово — наш народ.

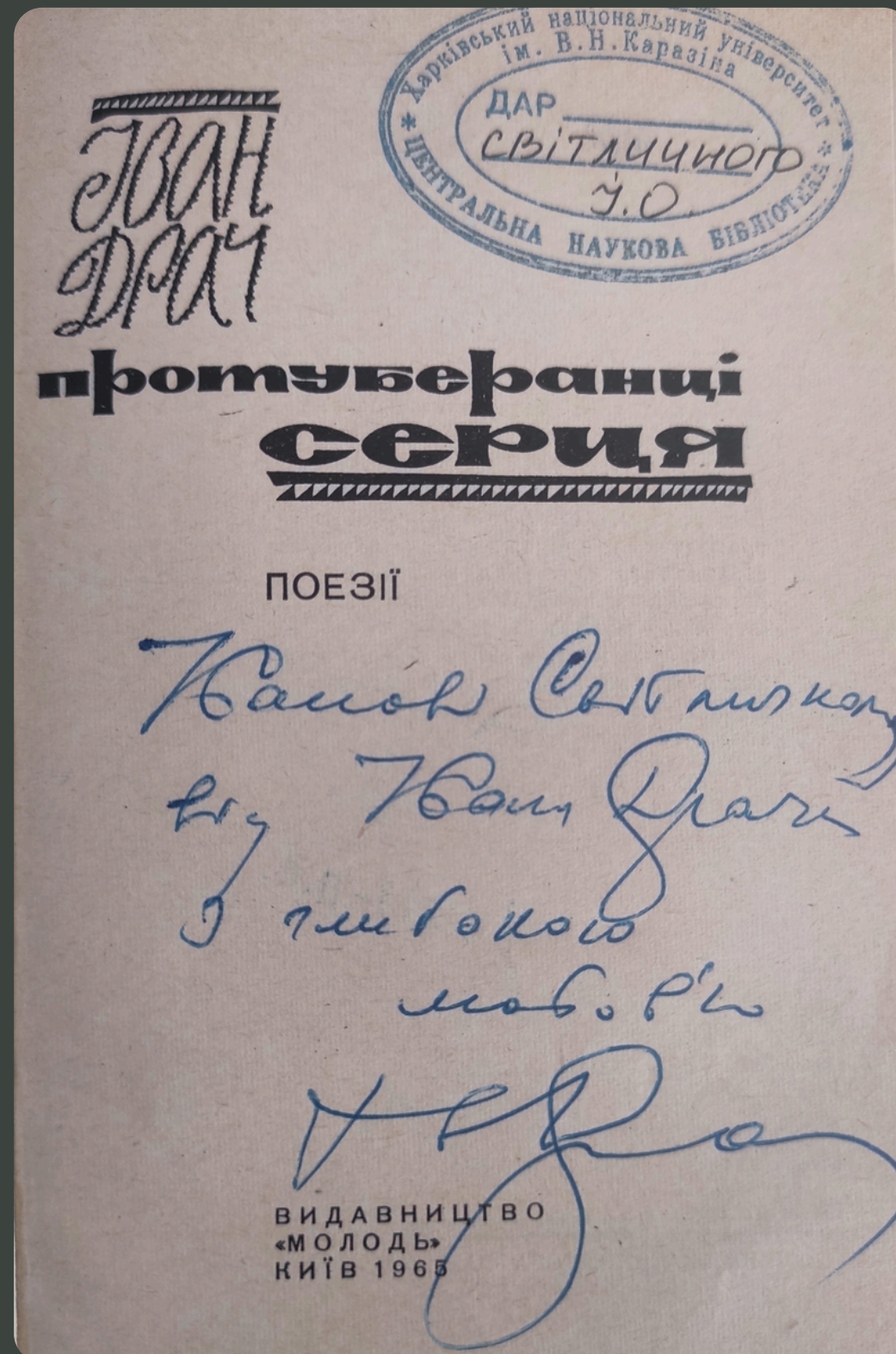
ДМИТРО ПАВЛИЧКО

Спитає себе, дитино, хто ти є,
І в серці обізветься рідна мова;
І в голосі ясним ім'я твоє
Просяє, наче зірка світанкова.
З родинного гнізда, немов пташа,
Ти полетиш, де світу далечизна,
Та в рідній мові буде вся душа
І вся твоя дорога, вся Вітчизна.
У просторах, яким немає меж,
Не згубишся, як на вітрах полова.
Моря перелетиш і не впадеш,
Допоки буде в серці рідна мова.

ІВАН ДРАЧ

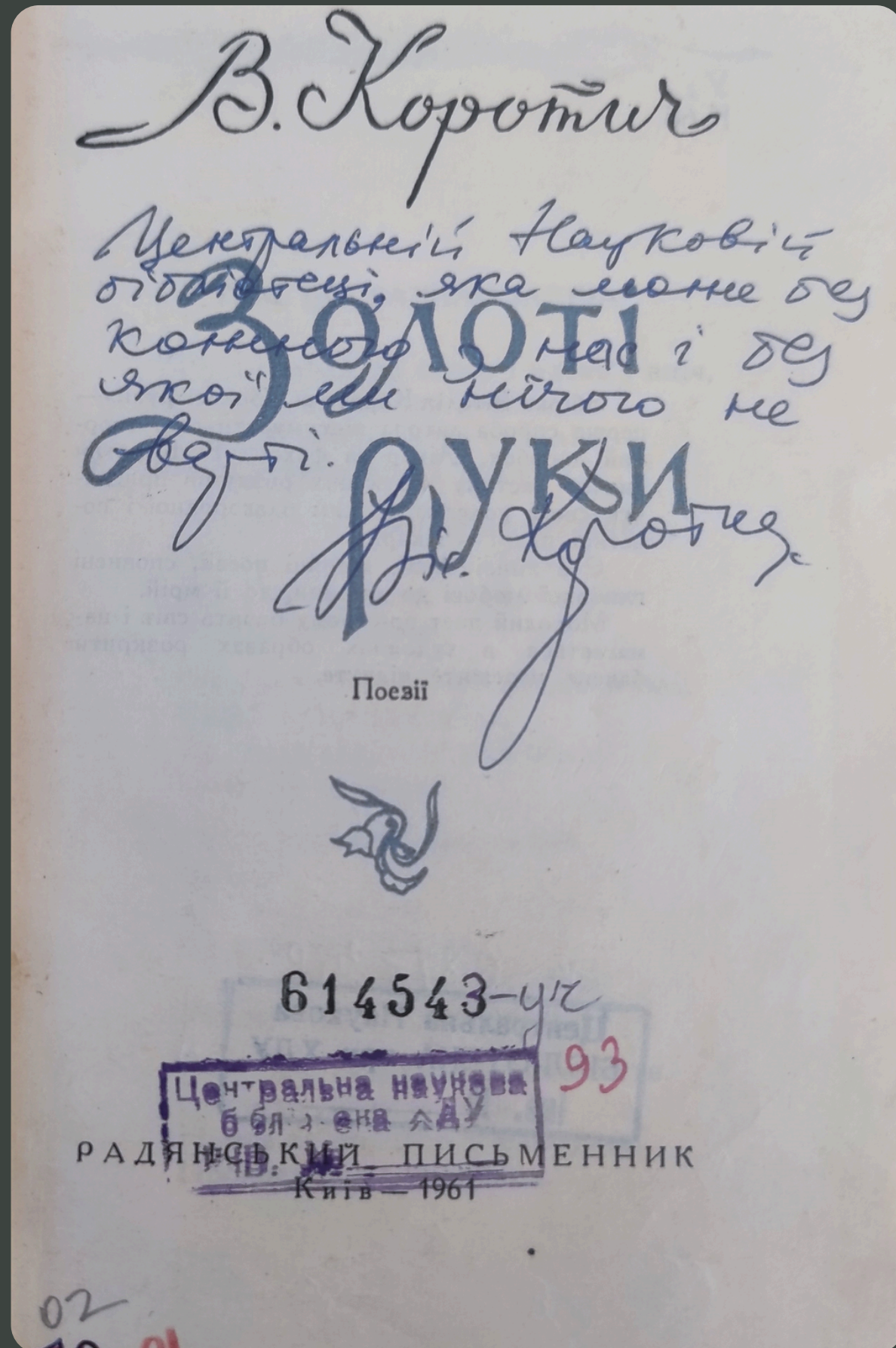
І я почув, як дише в горлі осінь
Тим вересневим сонцем самоти,
Яке я тоскно відчуваю досі,
Як, може, в серці відчуваєш ти.

І я почув, як осінь в сурми свище,
А я не встиг збудити землю цю,
Лиш розкутурхав чорне попелище,
Де грали океани чебрецю...

Хіба проблемам, зібраним на хуторі,
Твердіти й досі, провінційно скніть?!
"Надірвешся, — казали мені мудрі, —
Це справа не років, хіба століть..."

Та вже тисячоліття нами котять.
Та вічність чорна б'є без каяття.
Що ж нами вродить? Нами й заскородять!
Нема народу — то пощо життя?

ВІТАЛІЙ КОРОТИЧ

Я слухаю ті сповіді щодня.

Вони не криються,

Вони відверті - хворі

Це важко так - наосліп, навмання

Брести в чужих сльозах, в чужому горі

Професіє! О, дай мені слова,

Дай силу - втішити, пізнати, розділити.

Я знаю - побіліє голова,

Мудрішим стану, легше стану жити.

А поки що -

Ти все ж мене навчи,

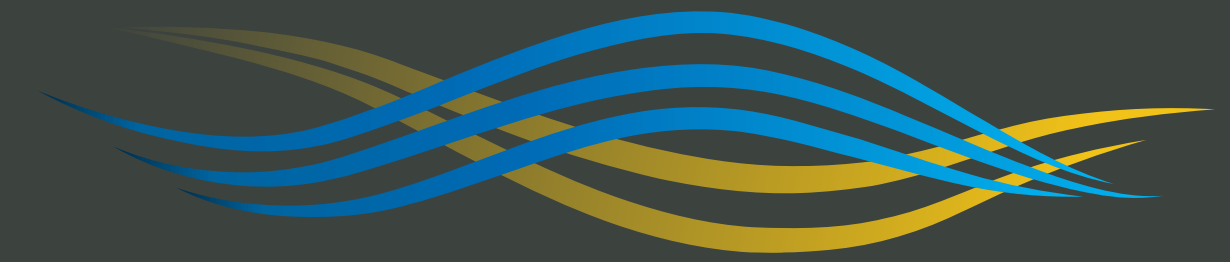
Як від думок ночами не палати,

Де шлях шукань?

Де сховано ключі

Від людських душ?..

Я знову йду в палати.

Ігор Калинець

ПРОБУДЖЕНА
МУЗА

поезії

Ігор Калинець

ПРОБУДЖЕНА
МУЗА

поезії

Ланові та Леонізі -

з любов'ю

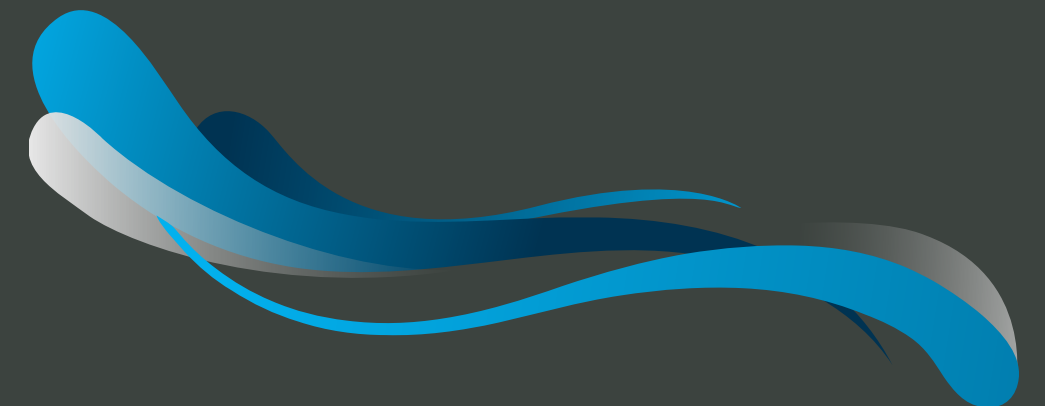
Ігор Калинець

10 X 91.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У ПОЛЬЩІ
ВИДАВНИЦТВО
КАНАДСЬКОГО ІНСТИТУТУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ
ВАРШАВА 1991

ІГОР КАЛИНЕЦЬ

Пісня, як вечір зазоріє,
Над нашим містом.
Зринає в серці мрія —
З грудей зринає пісня.
Бо без пісні, як без мрії,
Бо без мрії, як без пісні,
Доки пісня наша лине —
Мрії серце не покине...

МИКОЛА ХОЛОДНИЙ

УКРАЇНА

Люблена-перелюблена,
синочками гвалтована,
багнетом приголублена –
хто вона, що вона?

Пожежами закосичена,
в Сибірах замурована,
обдерта, як осичина, –
хто вона, що вона?

Вивчена до ниточки,
крізь догми профільтрована,
тихенька, наче літечко, –
хто вона, що вона?

Ворогом від ворога
звільнена-врятована
дорого, ой дорого –
хто вона, що вона?

Так що ж мовчите, герострати?
Можливо, ви скажете, хто вона,
ота, що в заклечаній хаті
руками своїх закатована?
Маскуйтеся в сяючий морок –
вона вас і відти дістане,
і вами підрубаний сволок
упоперек горла вам стане!

Микола Холодний

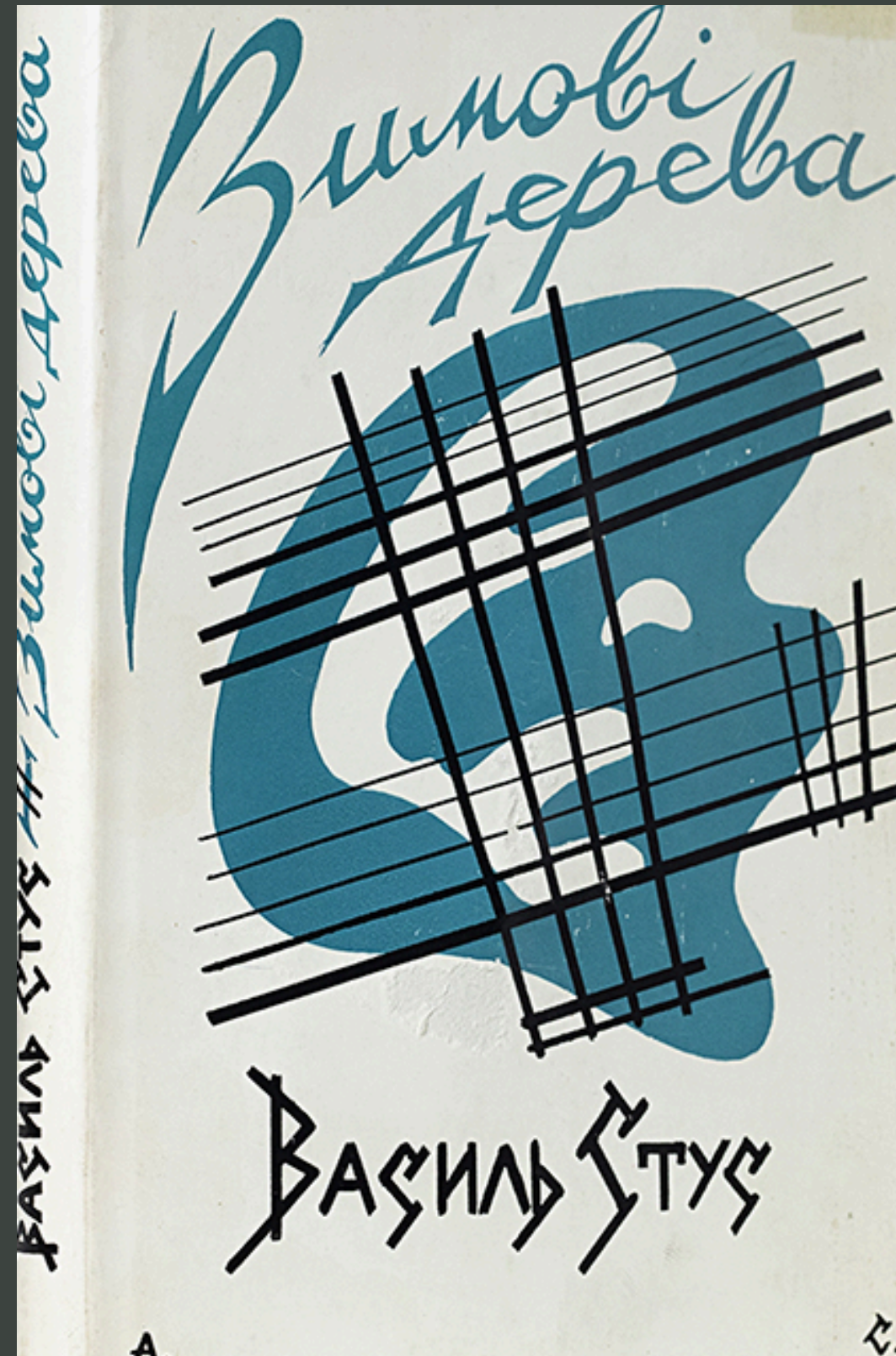
Про Душу в Пісні
ТА
про Пісню в Душі

ВАСИЛЬ СТУС

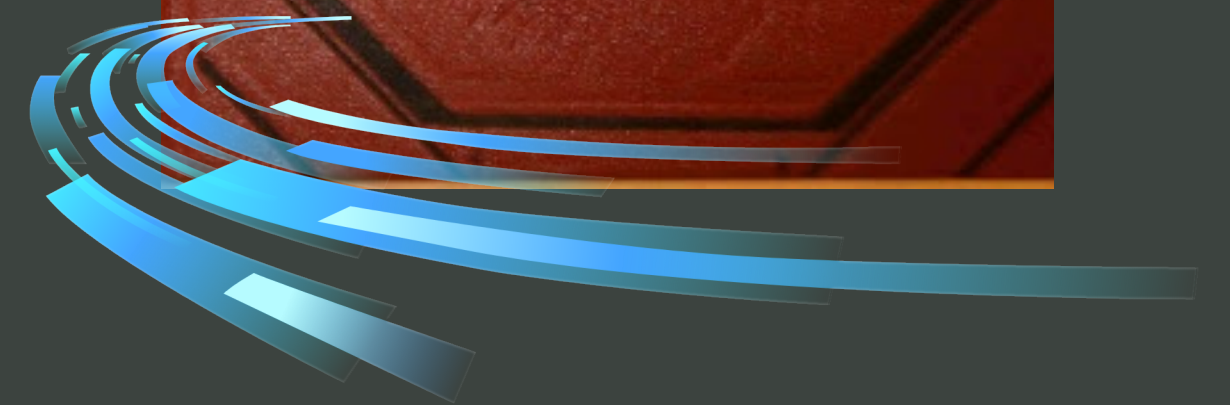
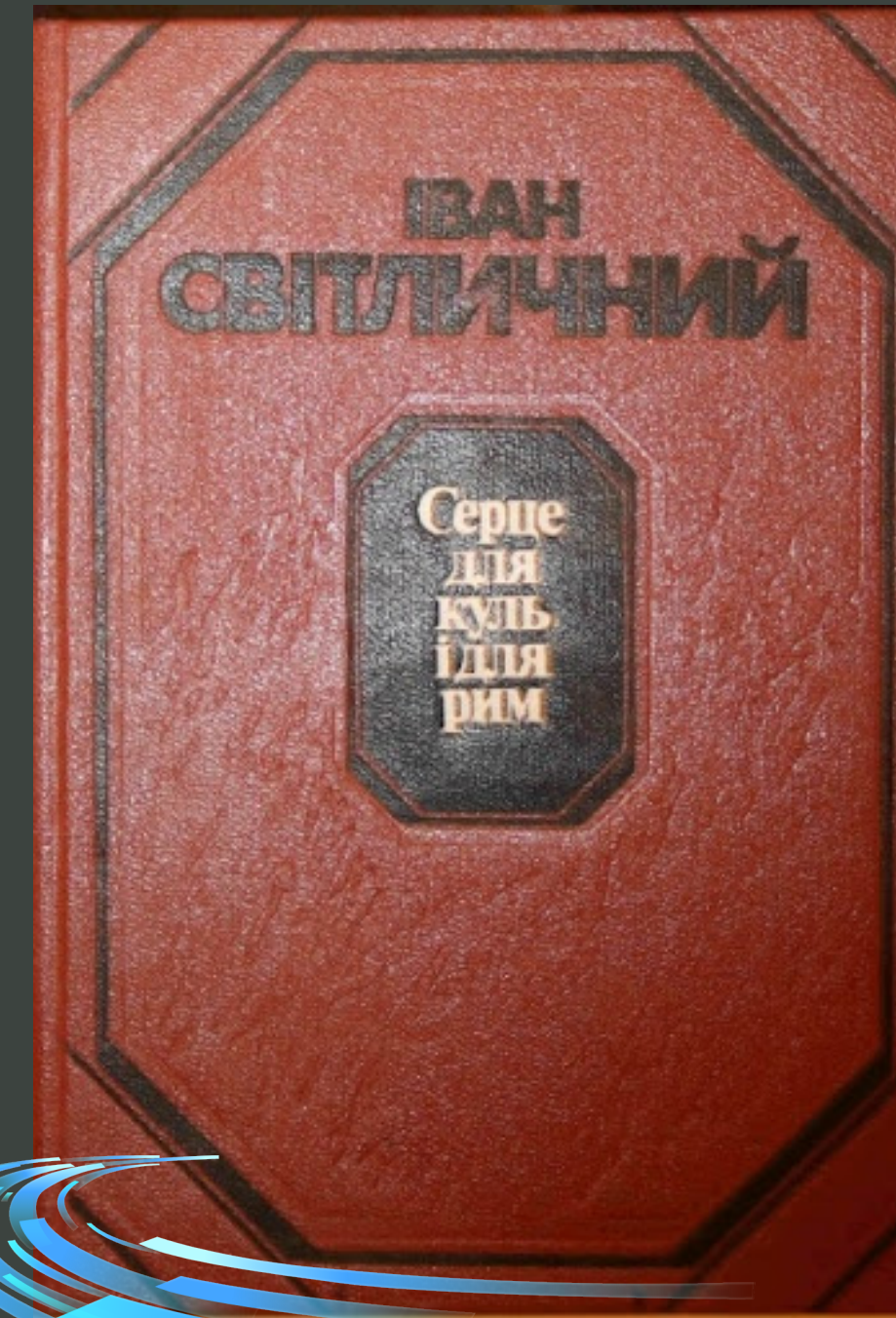
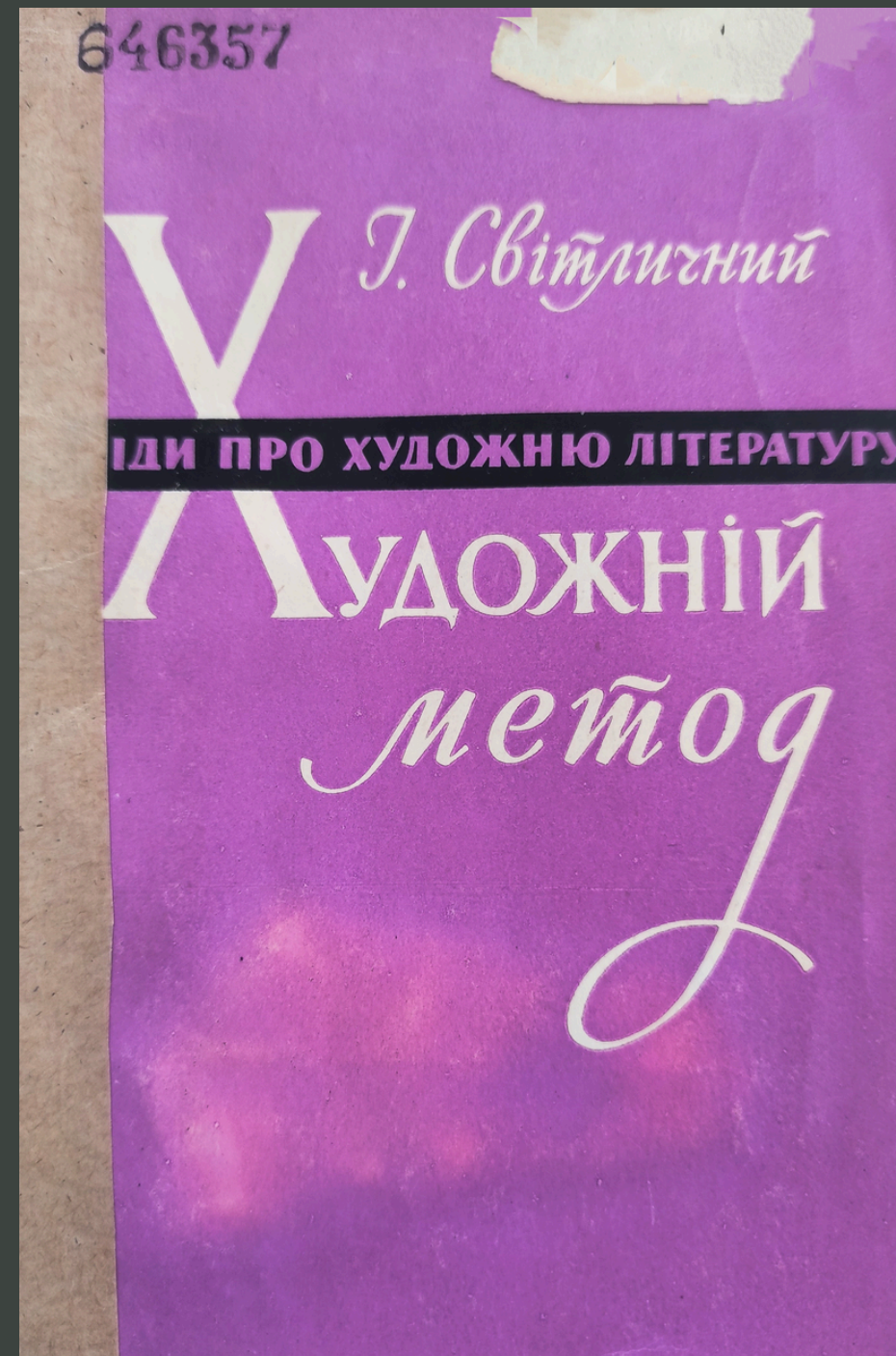
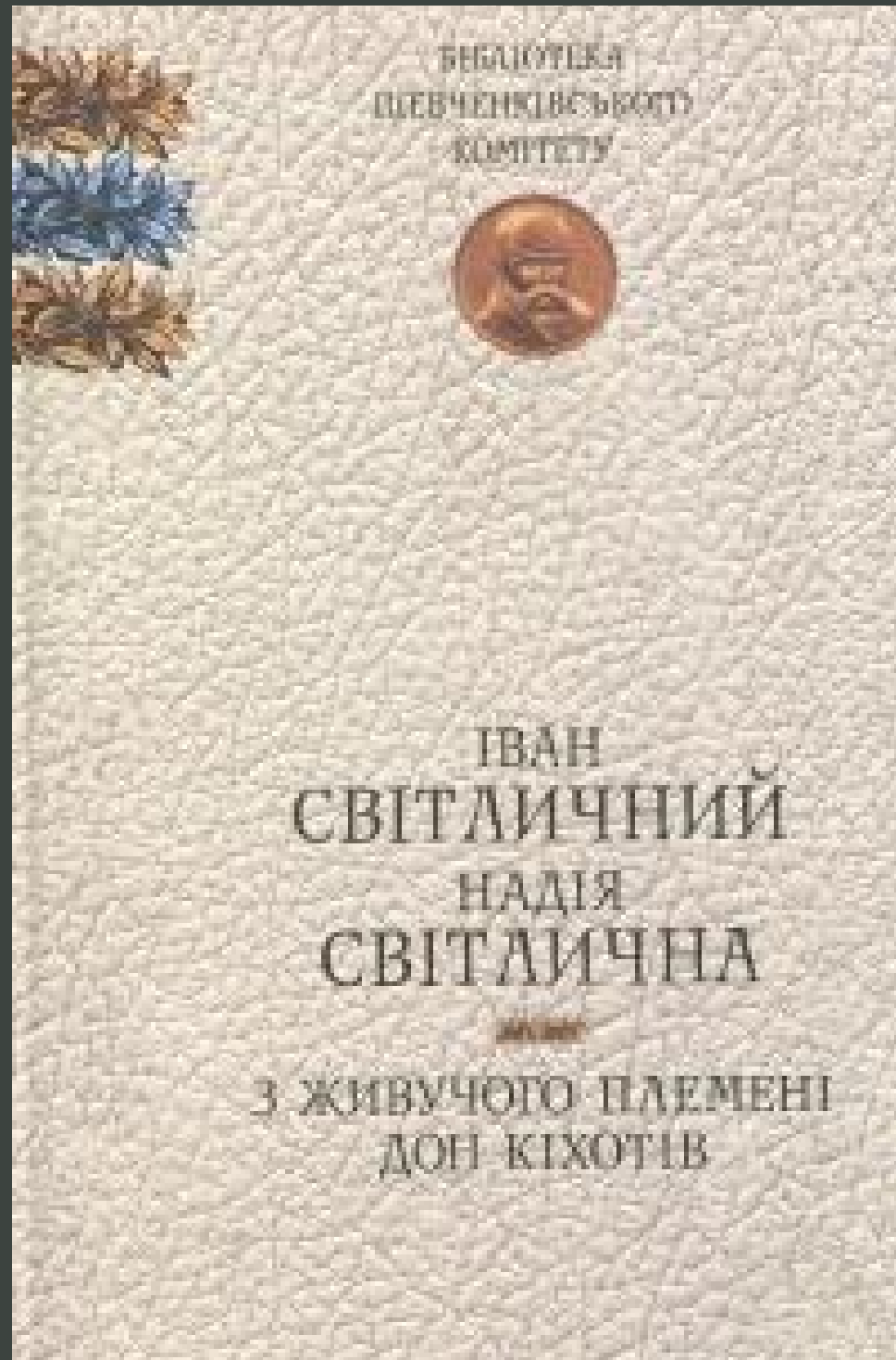
Верни до мене, пам'яте моя,
нехай на серце ляже ваготою
моя земля з рахманною журбою.
Хай сходить співом горло солов'я
в гаю нічному. Пам'яте, верни
із чебреця, із липня жаротою.
Хай яблука останнього достою
в мої, червонобокi, виснуть сни.

Нехай Дніпра уроча течія
бодай у сні у маячні струмує,
і я гукну. І край мене почує.
Верни до мене, пам'яте моя.

ІВАН СВІТЛИЧНИЙ

"Вітчизна – це не хтось і десь,
Я – теж Вітчизна".

АЛЛА ГОРСЬКА

«Пам'яті А. Г. (Пам'яті Алли Горської)»

Ярий, душе. Ярий, а не ритай.

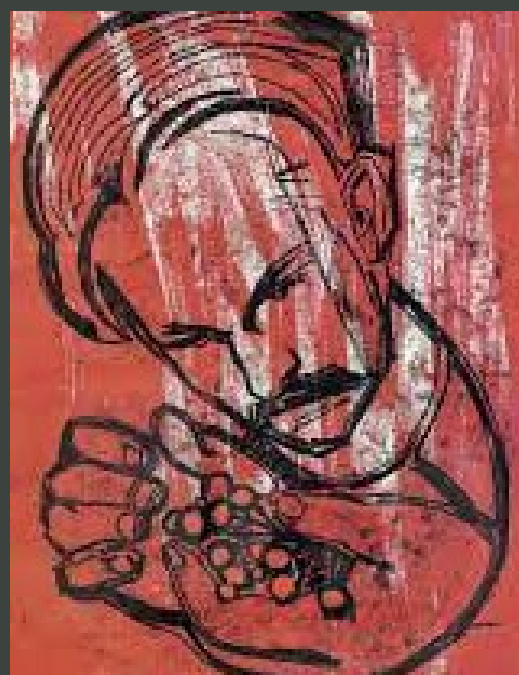
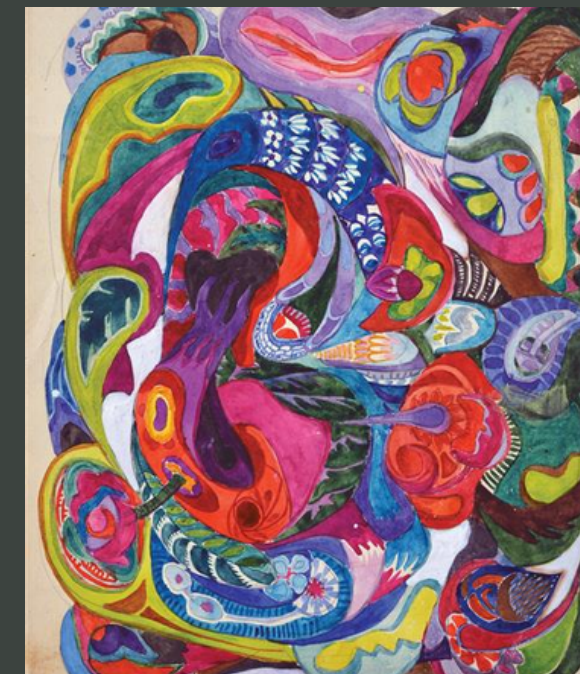
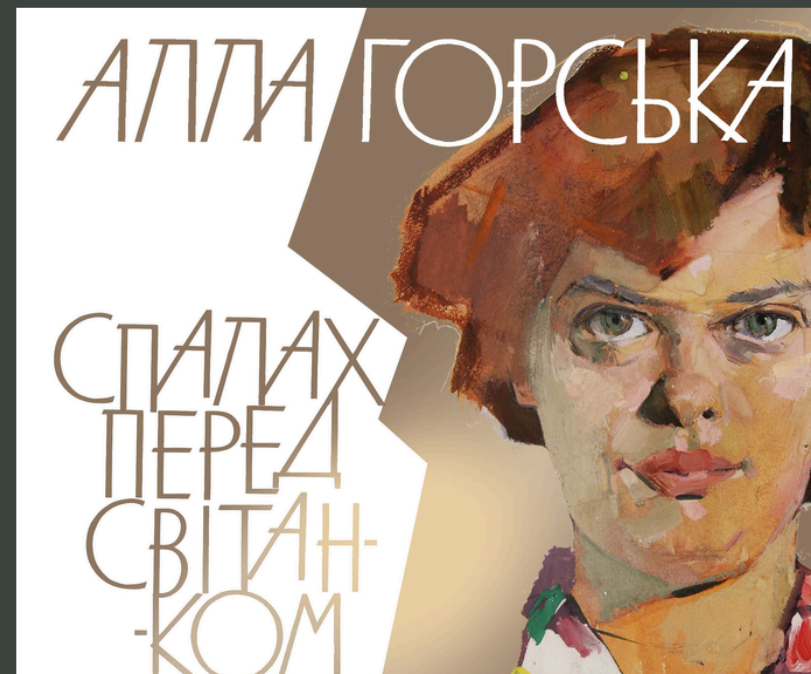
У білій стужі сонце України.

А ти шукай — червону тіль каліни
на чорних водах — тіль її шукай,
де жменька нас. Малесенька шопта
лише для молитов і сподівання.

Усім нам смерть судилася зарання,
бо калинова кров — така ж крута,
вона така ж терпка, як в наших жилах.

У сивій завірюсі голосінь
ці грона болю, що падуть в глибінь,
безсмертною бідою окошились.

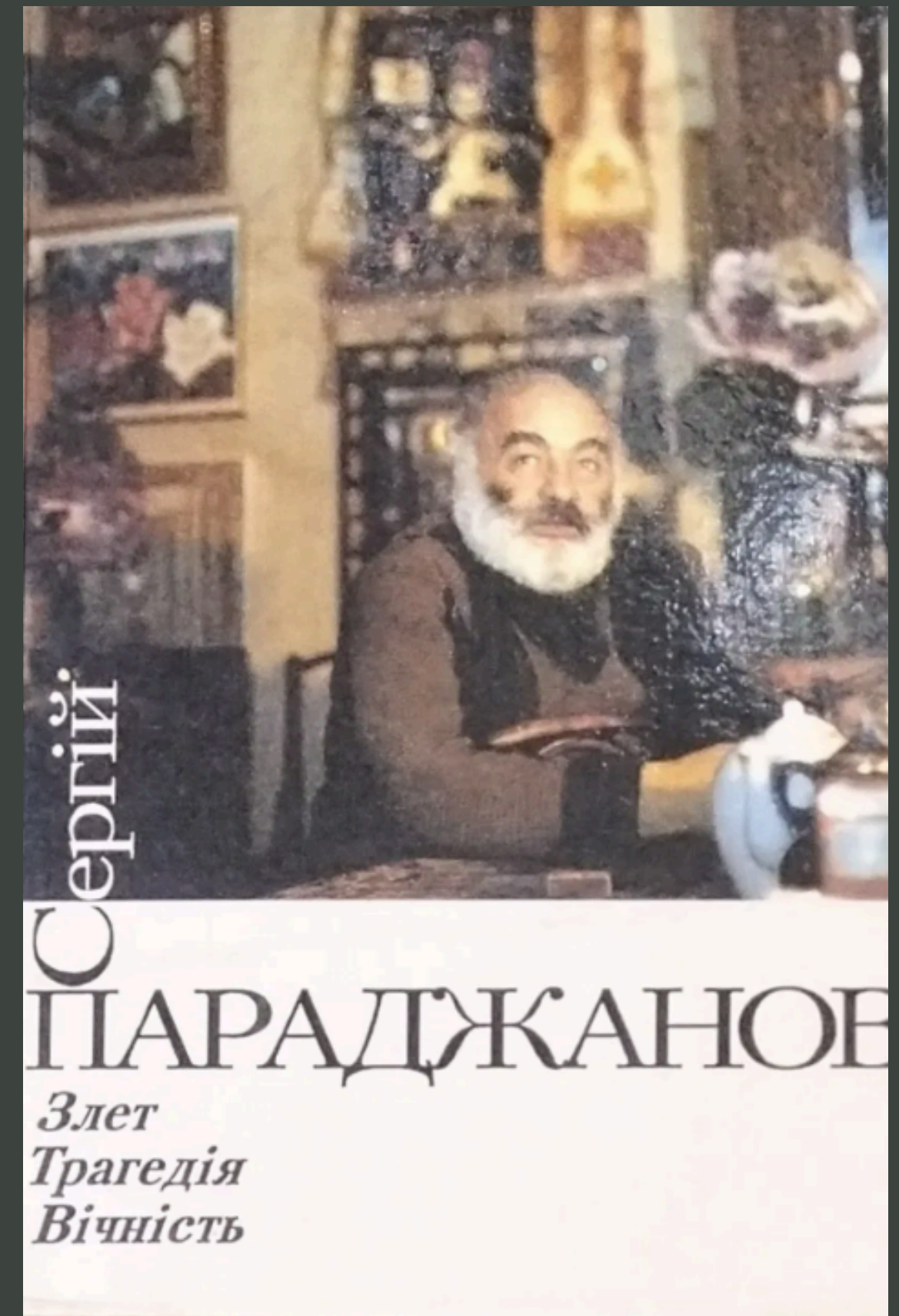
Василь Стус

СЕРГІЙ ПАРАДЖАНОВ

«Тіні забутих предків» Параджанова є поетичною драмою, екранізацією однойменної повісті Михайла Коцюбинського. Знята стрічка на кіностудії імені Олександра Довженка в 1964 році.

*Іван Драч, Микола Вінграновський, Григорій Сивокінь, Леоніда
Світлична, Михайлина Коцюбинська, Іван Світличний*

ОПАНАС ЗАЛИВАХА

ОПАНАС
ЗАЛИВАХА

ЄВГЕН ГУЦАЛО

“Доля окремої людини мало чим відрізняється від долі окремого народу, а доля окремого народу мало чим відрізняється від долі окремої людини, і взаємозалежність тут є завжди, а не в якусь тільки епоху, чи тільки в силу певних обставин”.

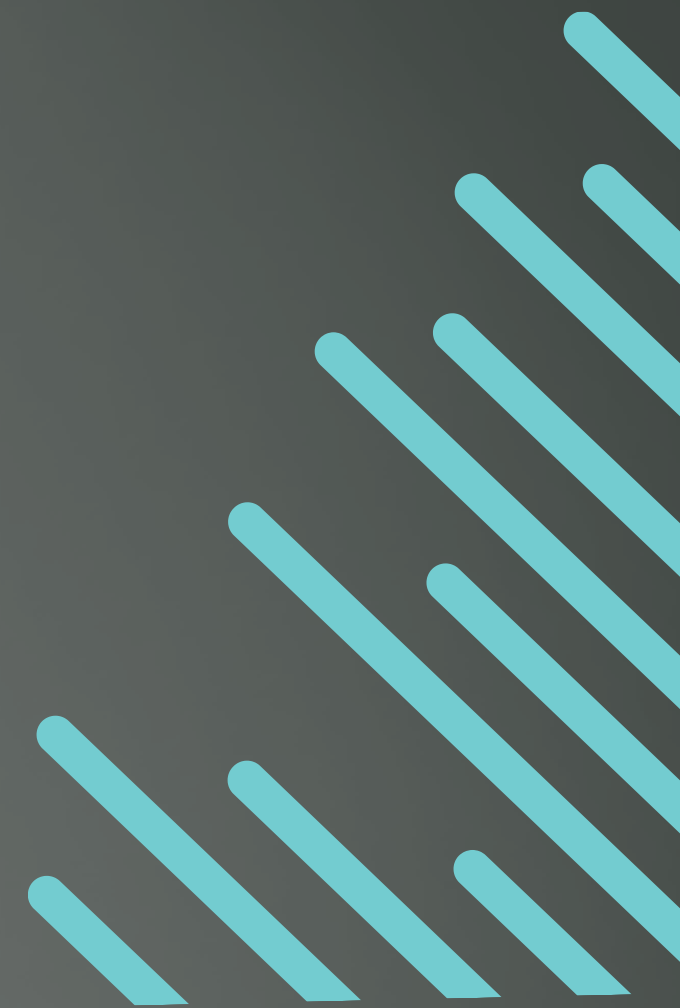
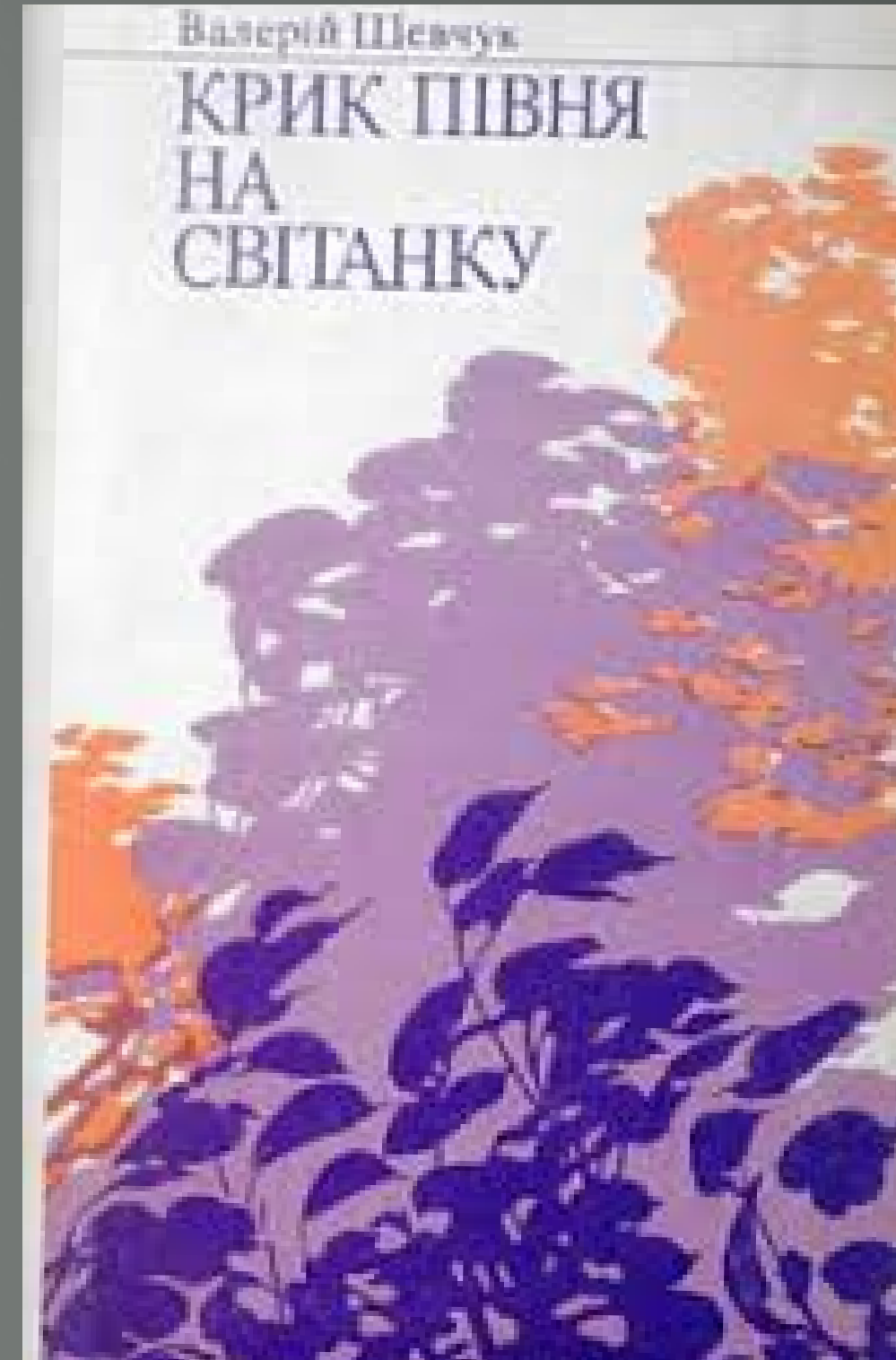
ГРИГІР ТЮТЮННИК

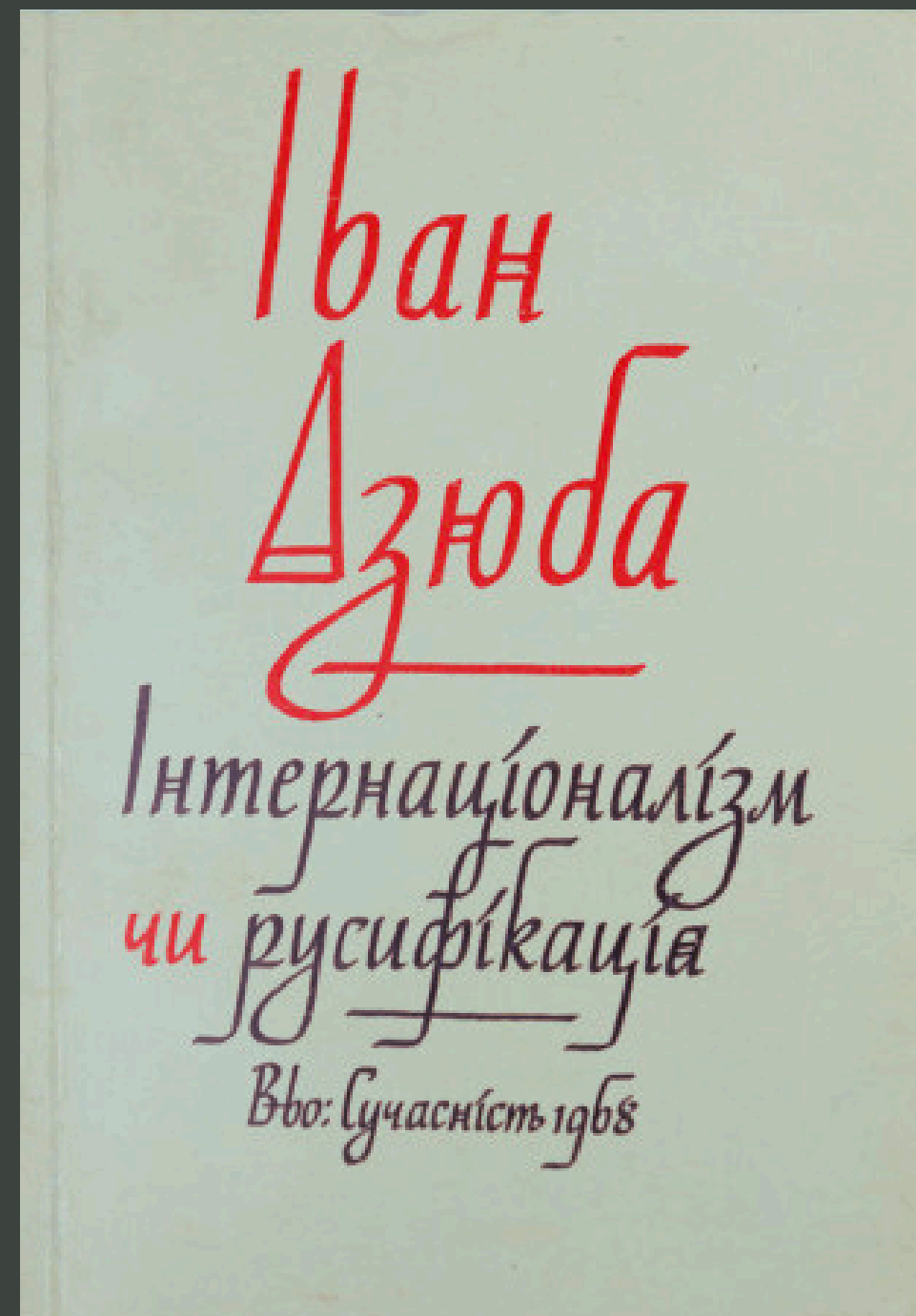
“Графоман сидить у кожному письменнику, і талановитий той, хто вміє примусити себе замовкнути”.

ВАЛЕРІЙ ШЕВЧУК

*“Кожен із нас – гість у цьому житті,
але кожен у ньому, як уміє і як може,
будує свій храм”.*

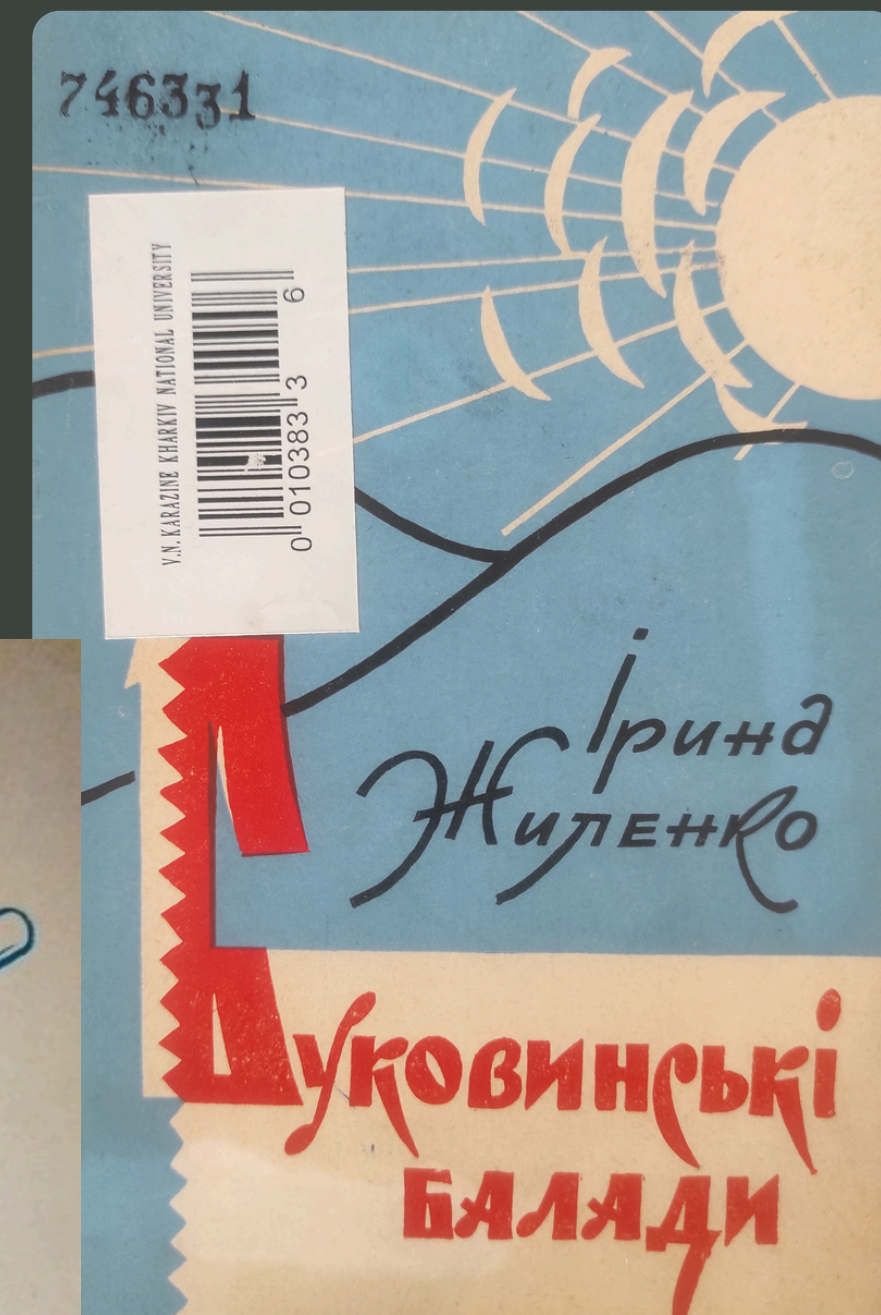
ІВАН ДЗЮБА

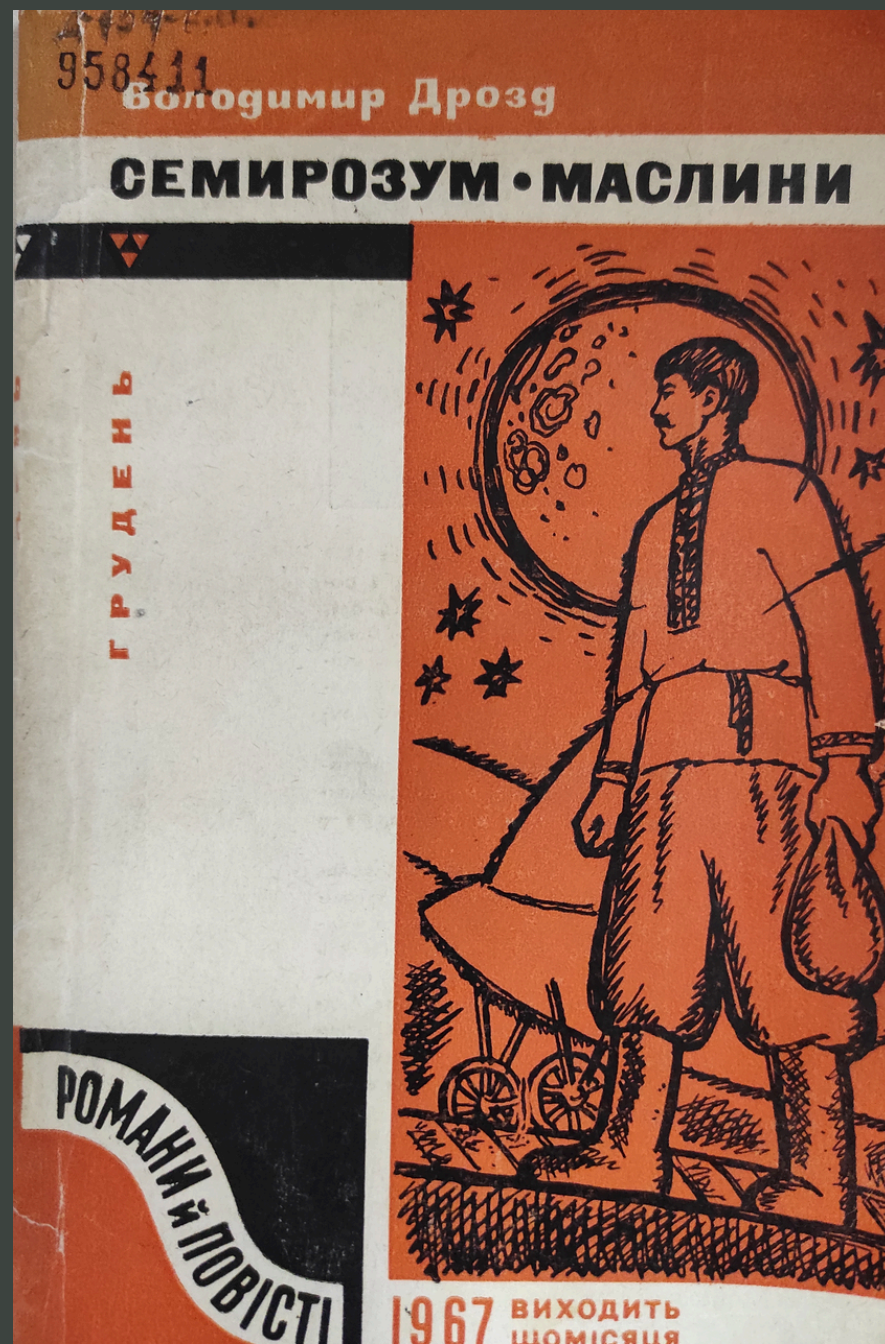
“Усім зрозуміло, що нинішня Українська держава — далеко не та, якої ми хочемо, тобто вона не в тому стані, як нам хочеться. Але іншої ми сьогодні не маємо. Від нас усіх залежить зробити її кращою...”

ІРИНА ЖИЛЕНКО

В затінку чуда, в світлі надії
так і живемо. Веснам радієм.
Рано встаємо – будні чи свята.
В сінях у нас завелись ластів'ята.
Після дощу багряніють черешні.
Рак з-під місточка вистромив клешні.
Коник приспить нас, а півень розбудить.
В світлі надії, в затінку чуда.
Сонях старенький смутно згорбатів.
Будем на осінь добрі й багаті.
Витопим грубку. Книги розкриєм.
В затінку чуда, в світлі надії.

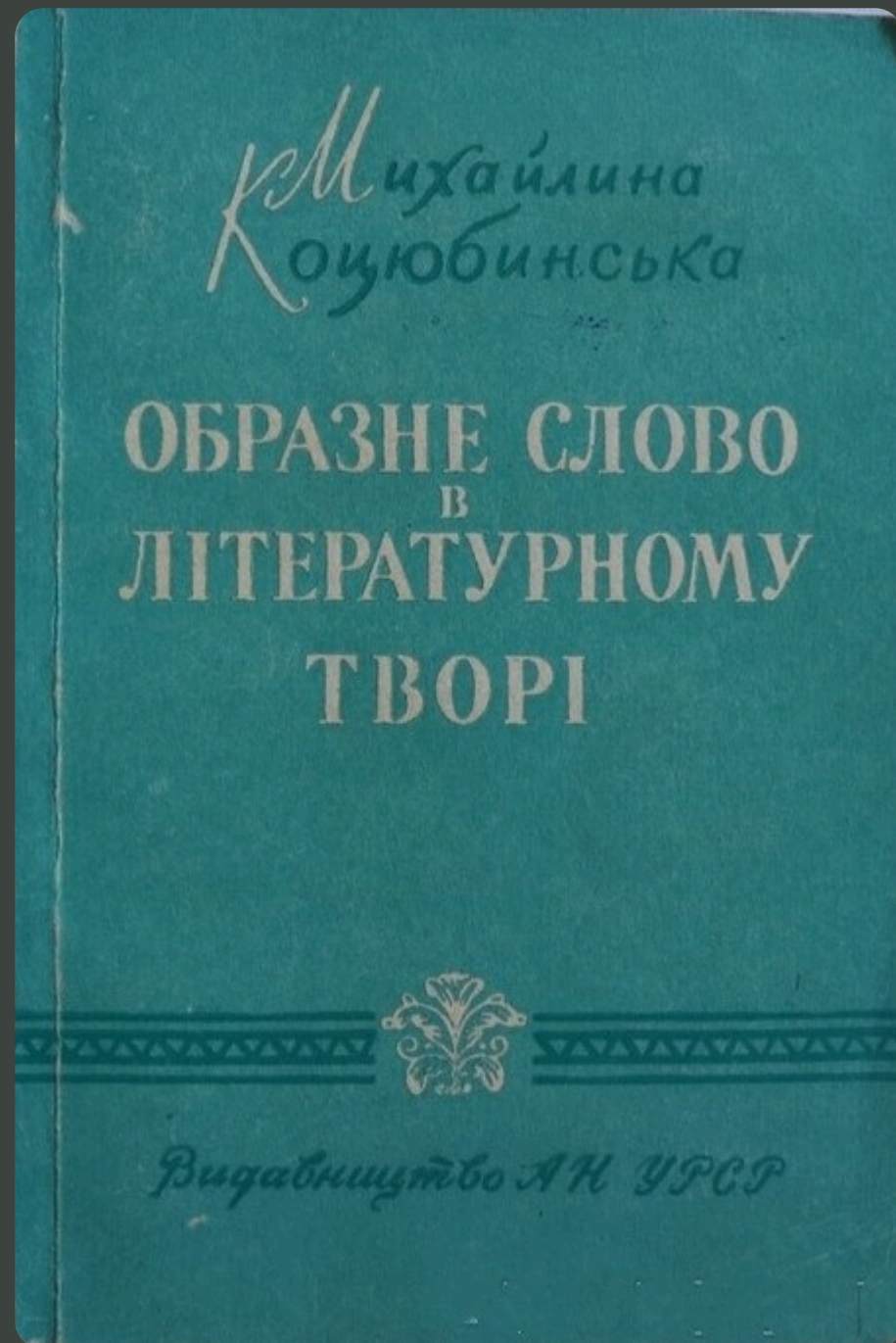

“Цілком ймовірно, що літературне покоління шістдесятників, до якого маю високу честь належати, буде останнім, для якого література – щось значно більше, аніж гра в слова. Сподіваюсь, уже ближчі літературні покоління в незалежній Україні зможуть дозволити собі таку розкіш – творити мистецтва задля самого мистецтва, безоглядно експериментувати зі словом в ім'я власного самоутвердження”.

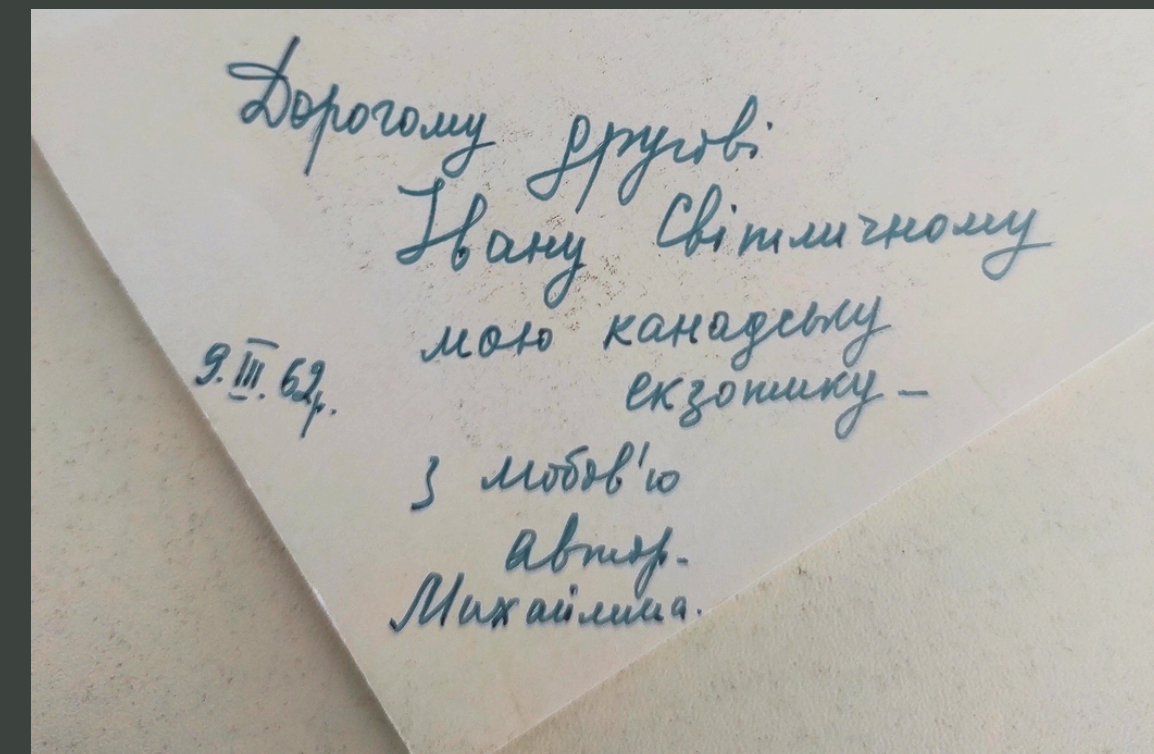

ВОЛОДИМИР ДРОЗД

МИХАЙЛИНА КОЦЮБИНСЬКА

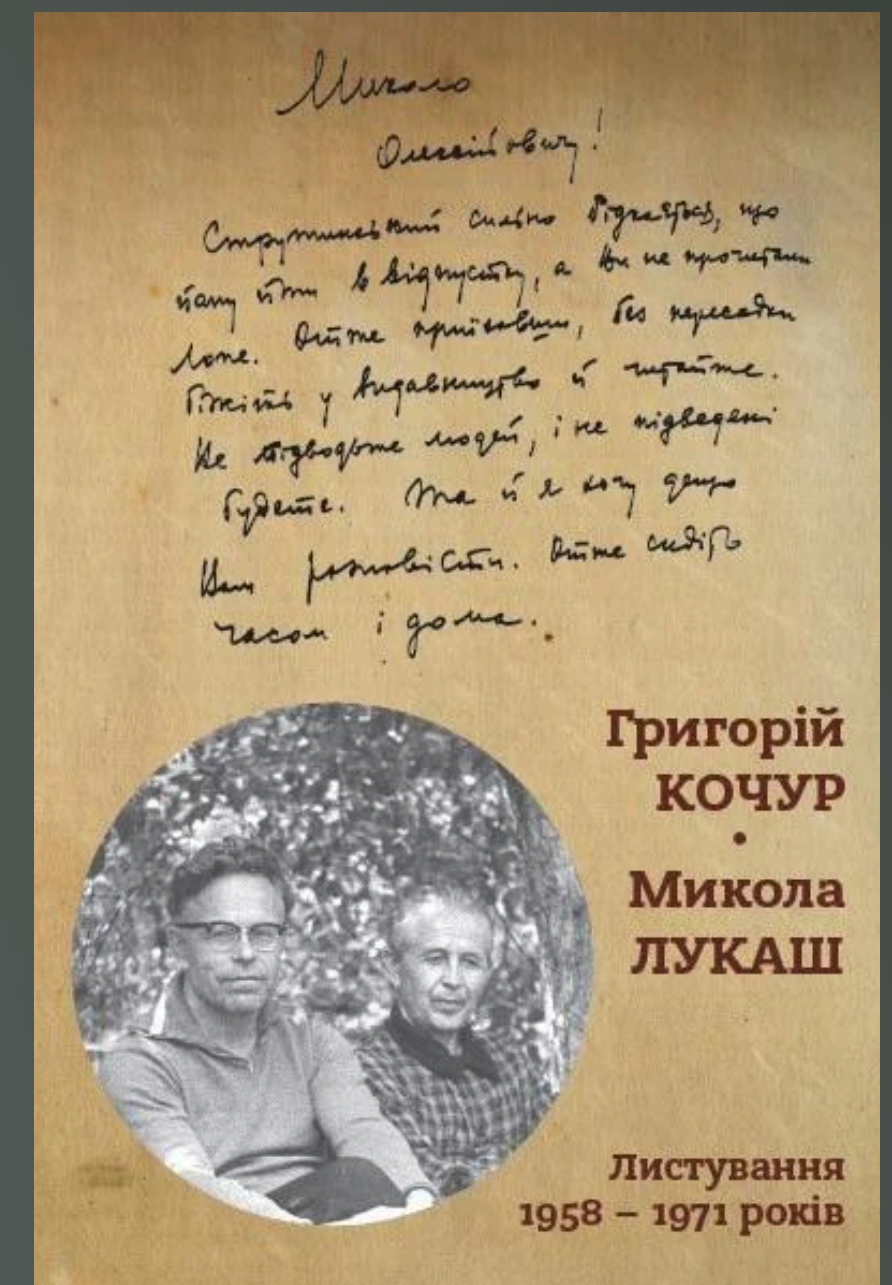
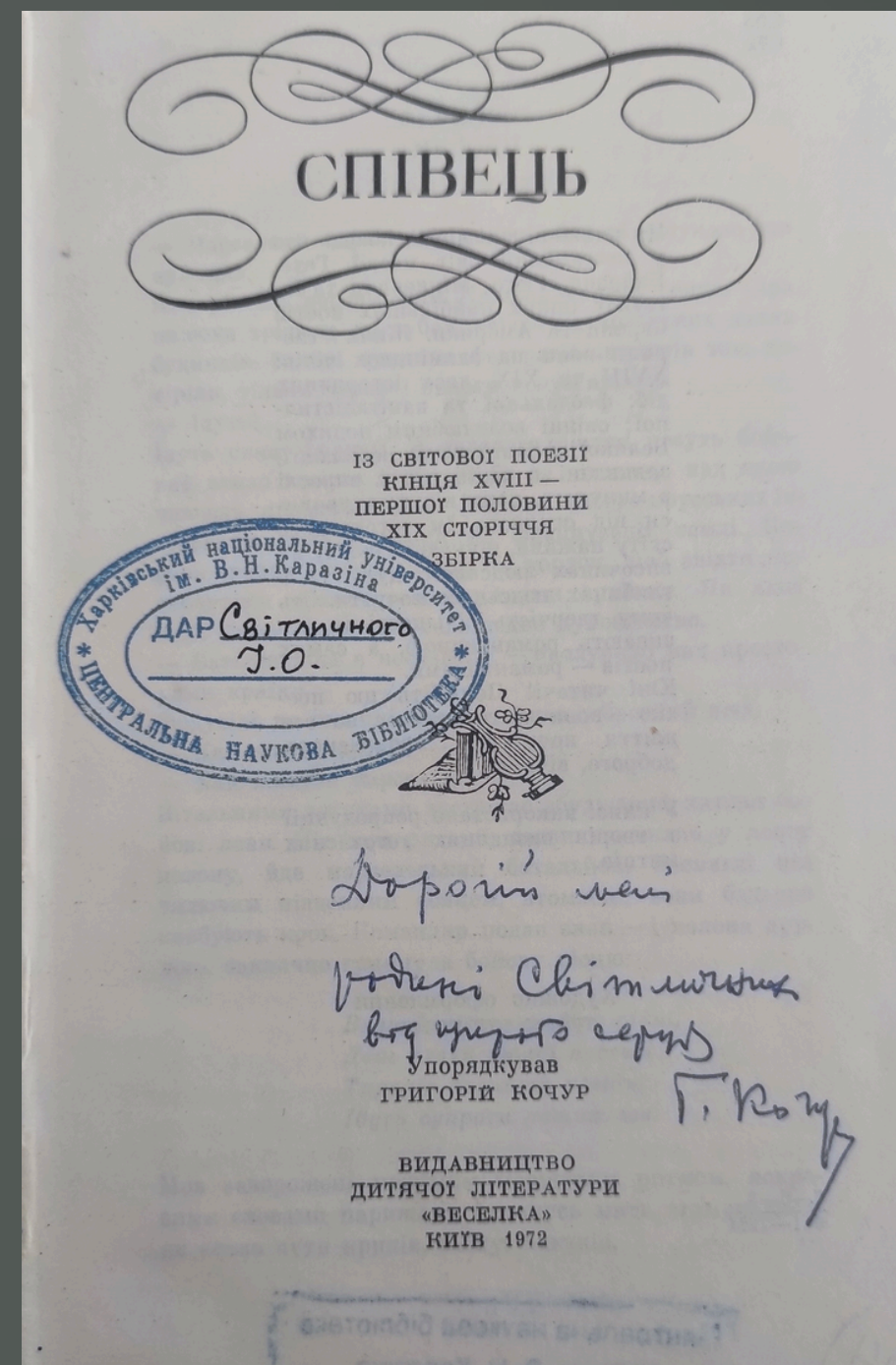
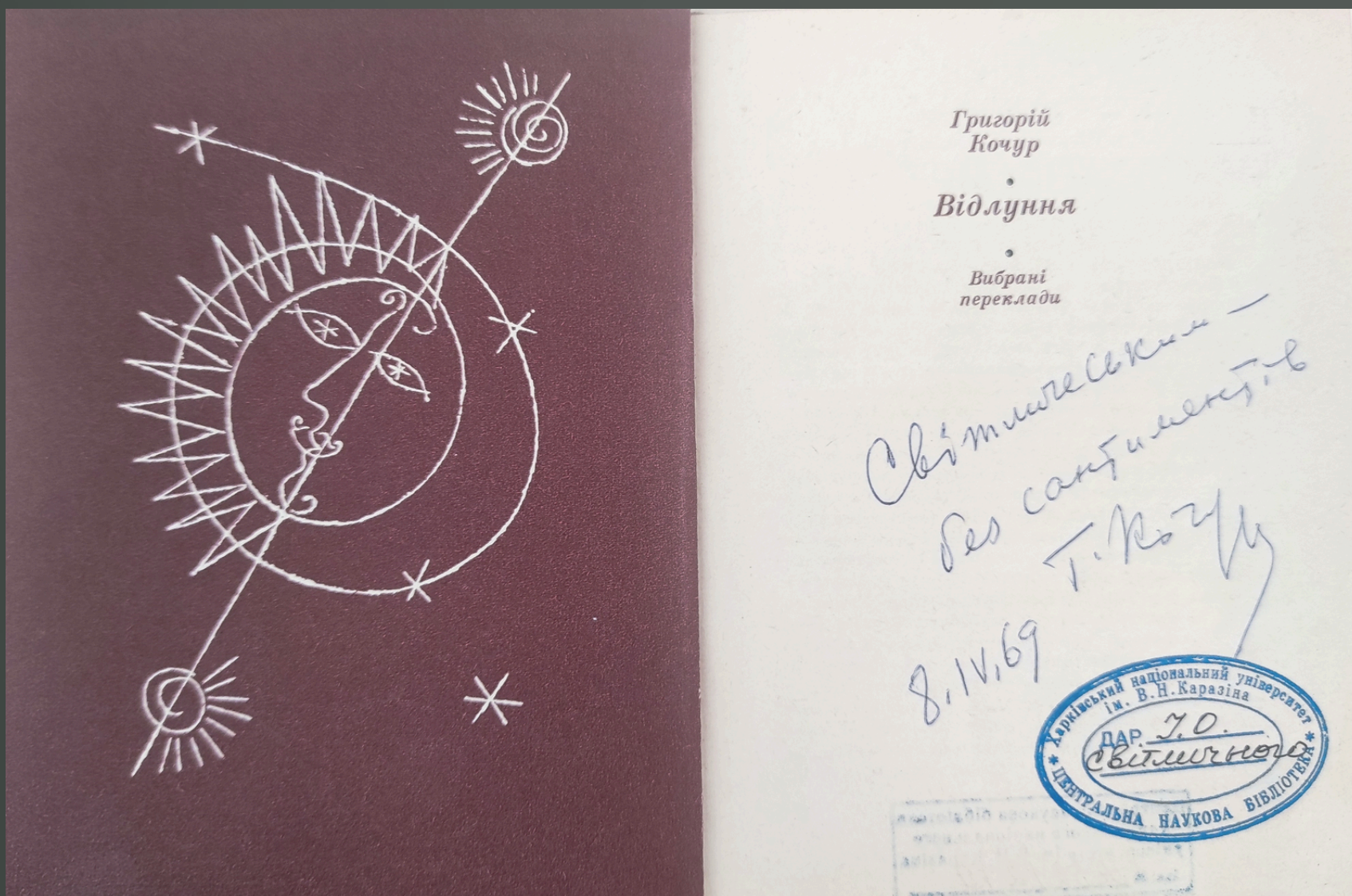
“Мені пощастило: найближче мені шістдесятницьке коло – то були люди добірні, екзистенційно вироблені, інтелектуально багаті й морально чіткі. Василь Стус, Іван Світличний, Алла Горська, Євген Сверстюк, Зіна Генрик-Березовська – це з найближчих, з тих, що на відстані серця. І якщо мав рацію Сент-Екзюпері, що єдина справжня розкіш на землі – це розкіш спілкування людини з людиною, то я цієї розкоші зазнала”.

ГРИГОРІЙ КОЧУР

«Він (Г. Кочур) був Українцем з великої літери, громадянином, який навіть у найчорніші часи жив за кодексом честі, тобто жив і працював заради своєї нації, а отже – на користь усього людства».

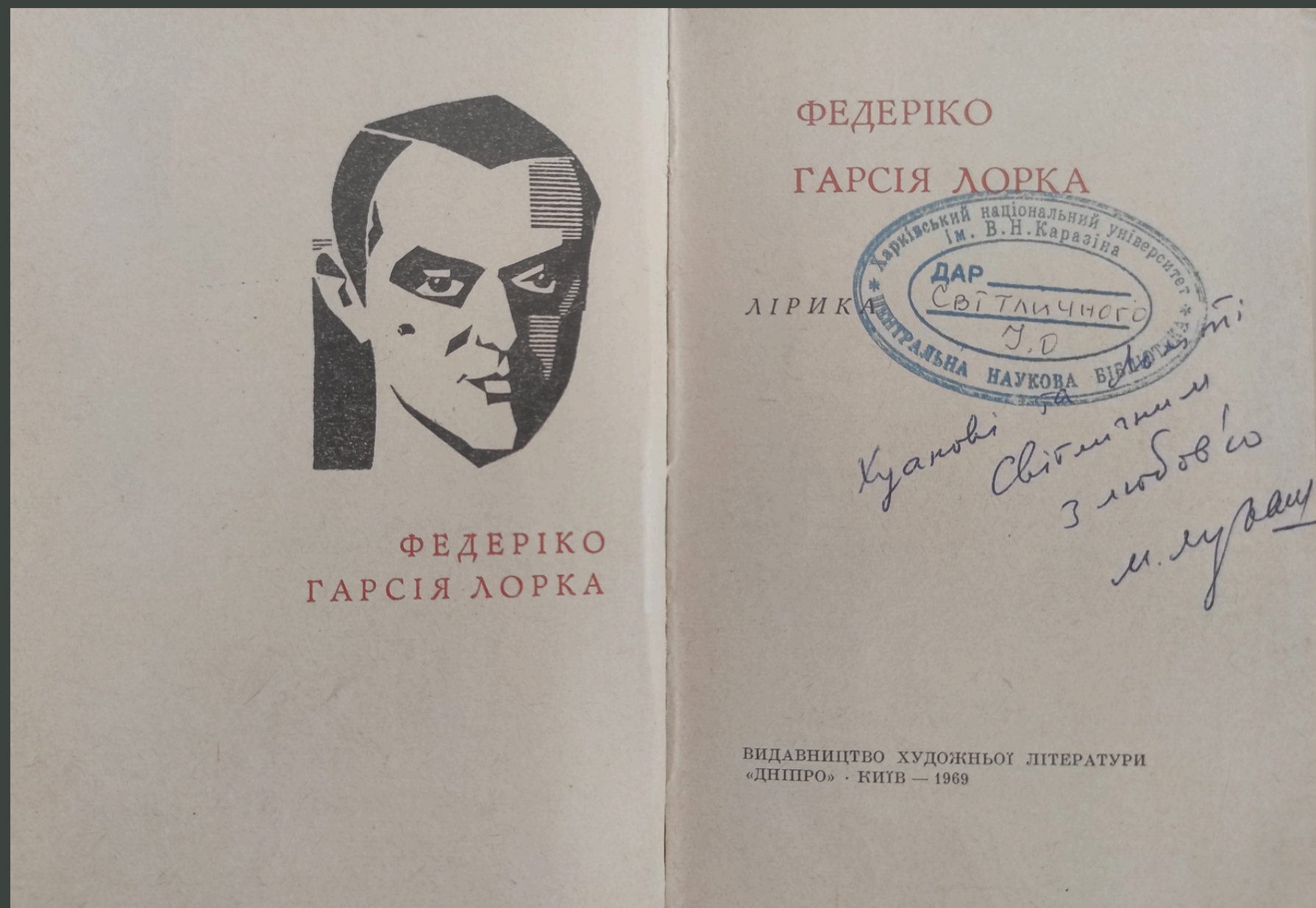
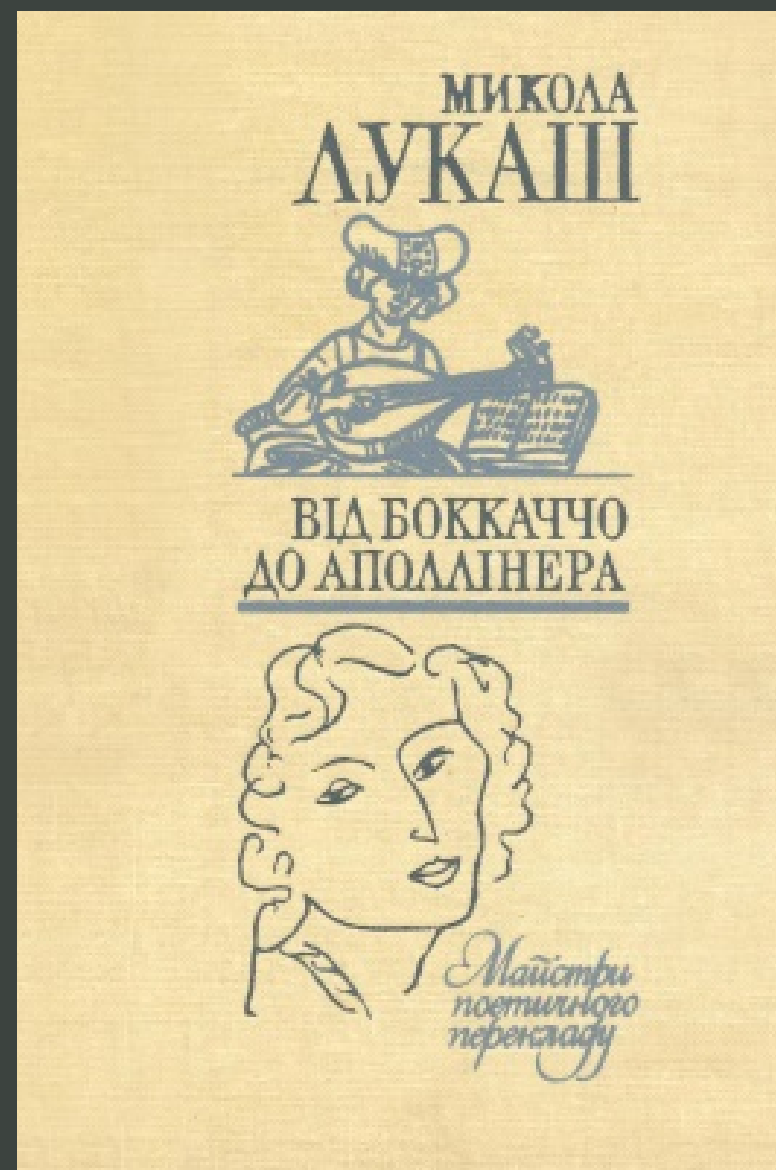
М. Коцюбинська.

МИКОЛА ЛУКАШ

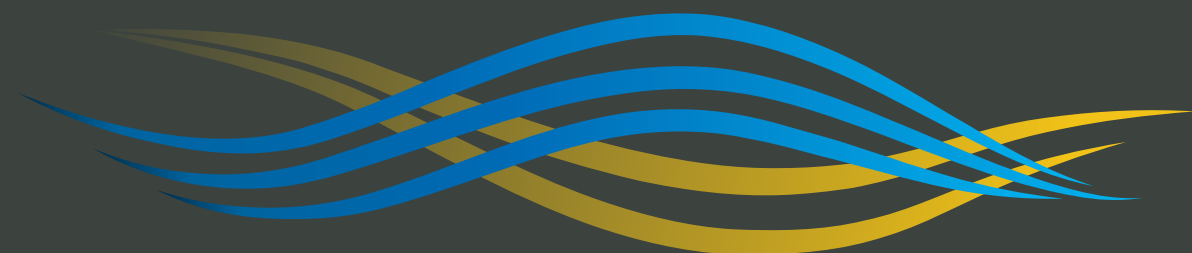
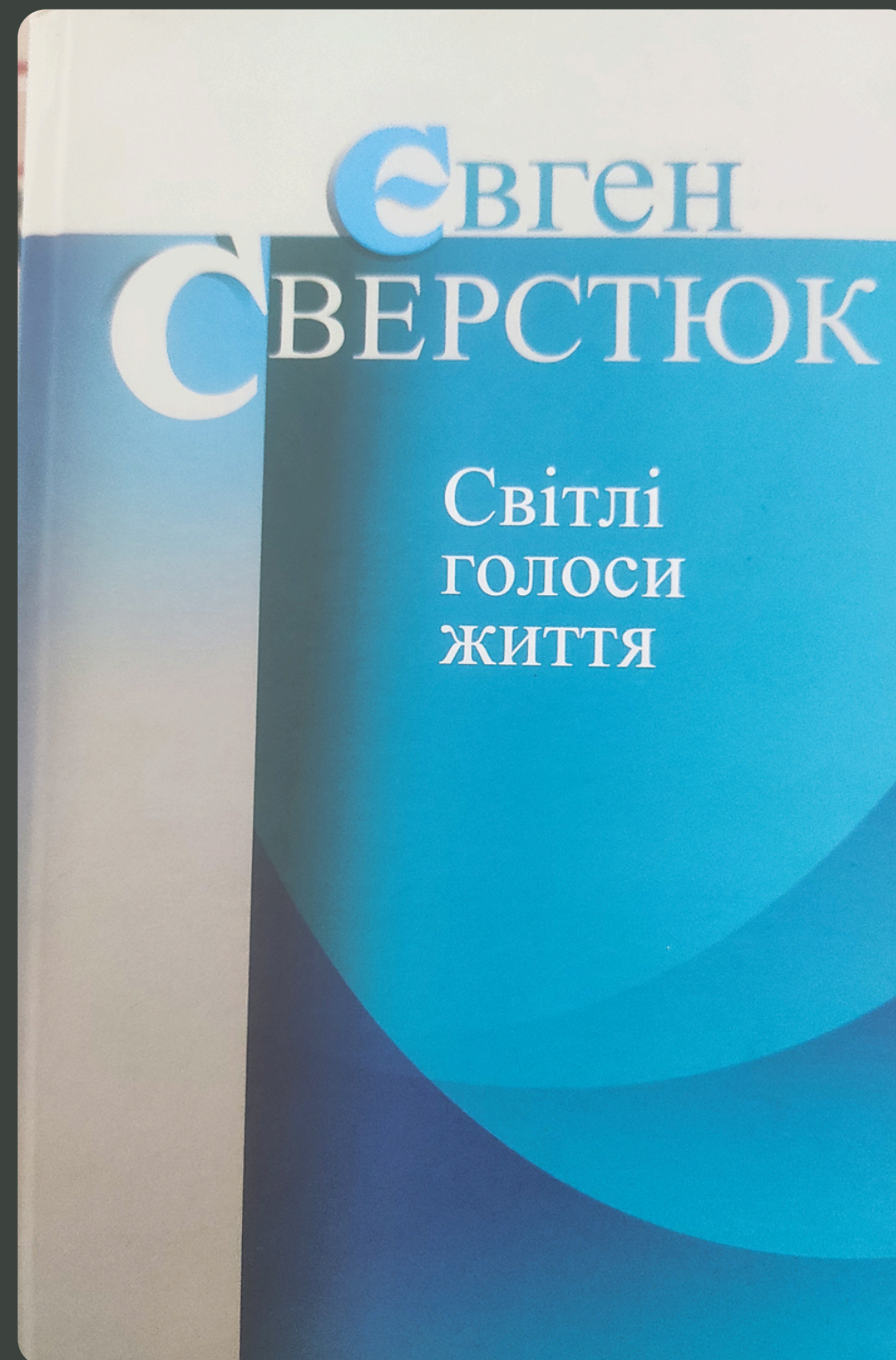
“Коли Микола Лукаш перекладав «Декамерона», у якому йшлося про початок XIV століття, то його завданням було показати те, якою могла би бути українська мова в той час, якби склалася щасливіша обставина. Цим та іншими перекладами Лукаш продемонстрував, якою могла б бути наша мова, якби ми мали українськомовну аристократію і все, що має мати нормальна нація”.

Максим Стріха

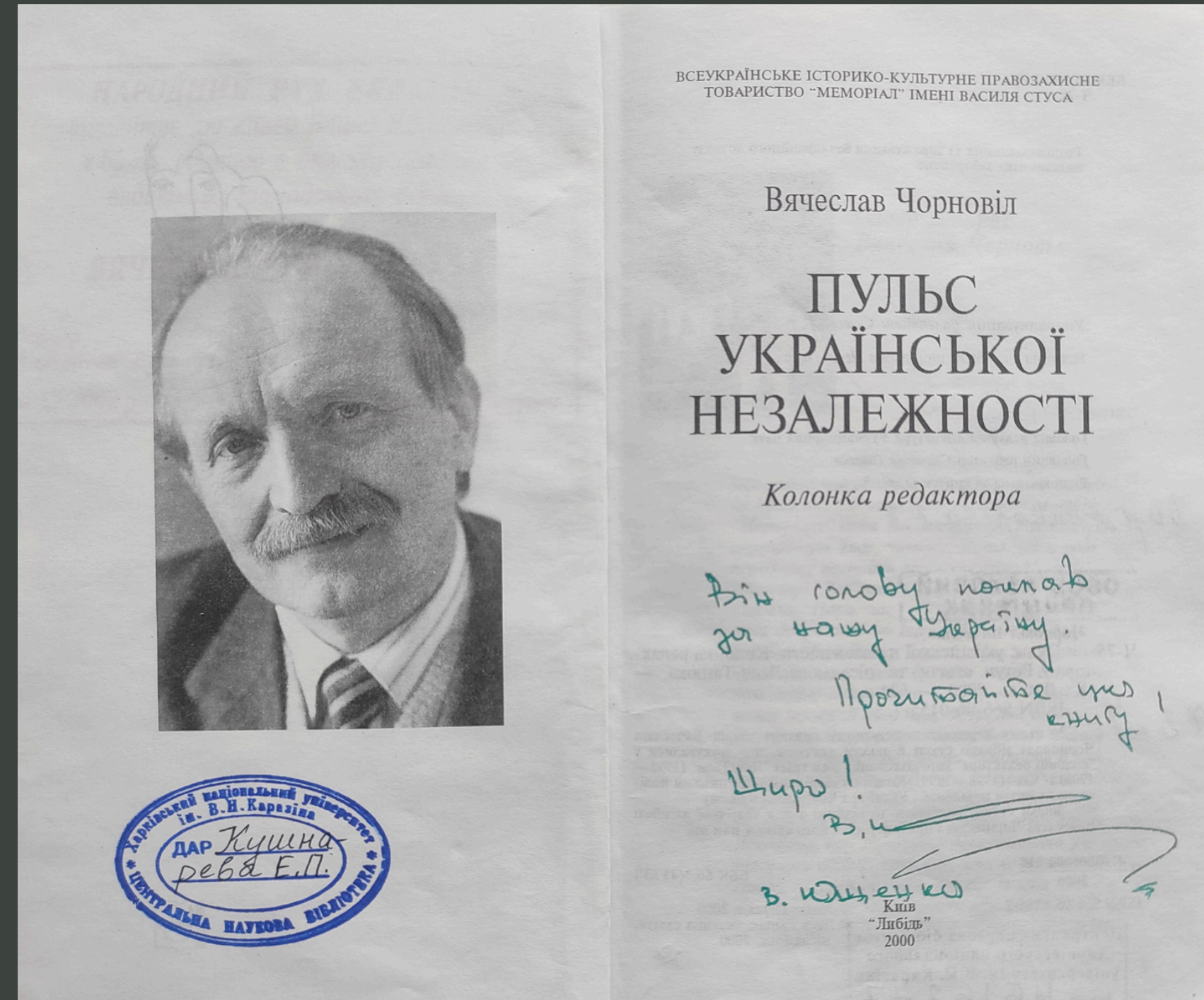
ЄВГЕН СВЕРСТЮК

«Легенди не вмирають. Ті одважні, що в 60-ті роки будили дух і чинили опір комуністичній змові, десь у підсвідомості берегли ту легенду. Ті, що з Західної України, пам'ятали мову і пісню повстанського краю. Ті, що зі Східної, були стривожені легендою. І це зрівнювало погляди хлопців зі Львова, з Волині і з Донеччини. А мрія про оживлення України і максималізм національної незалежності леліялися на дні душі».

ВЯЧЕСЛАВ ЧОРНОВІЛ

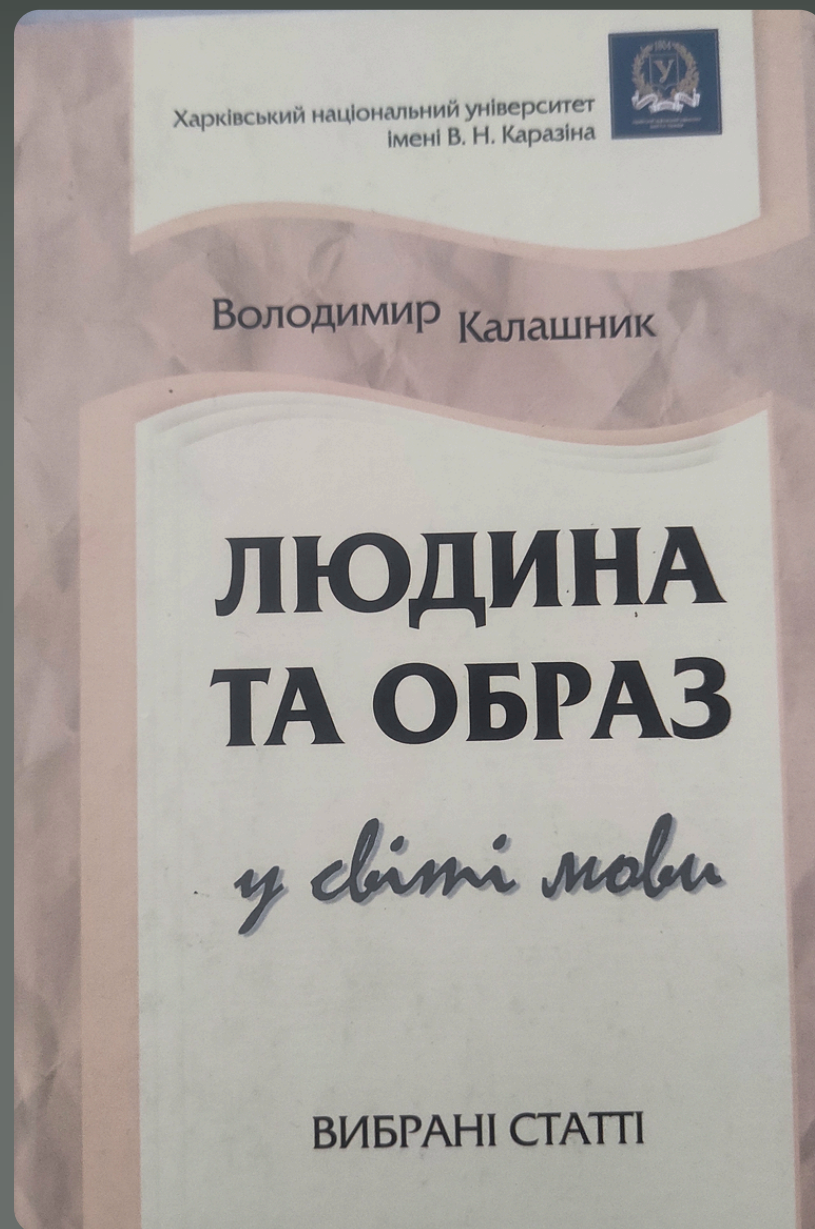
«Дай Боже нам любити Україну понад усе сьогодні – маючи, щоб не довелося гірко любити її – втративши. Настав час великого вибору: або єдність і перемога та шлях до світла, або поразка, ганьба і знову довга дорога до волі».

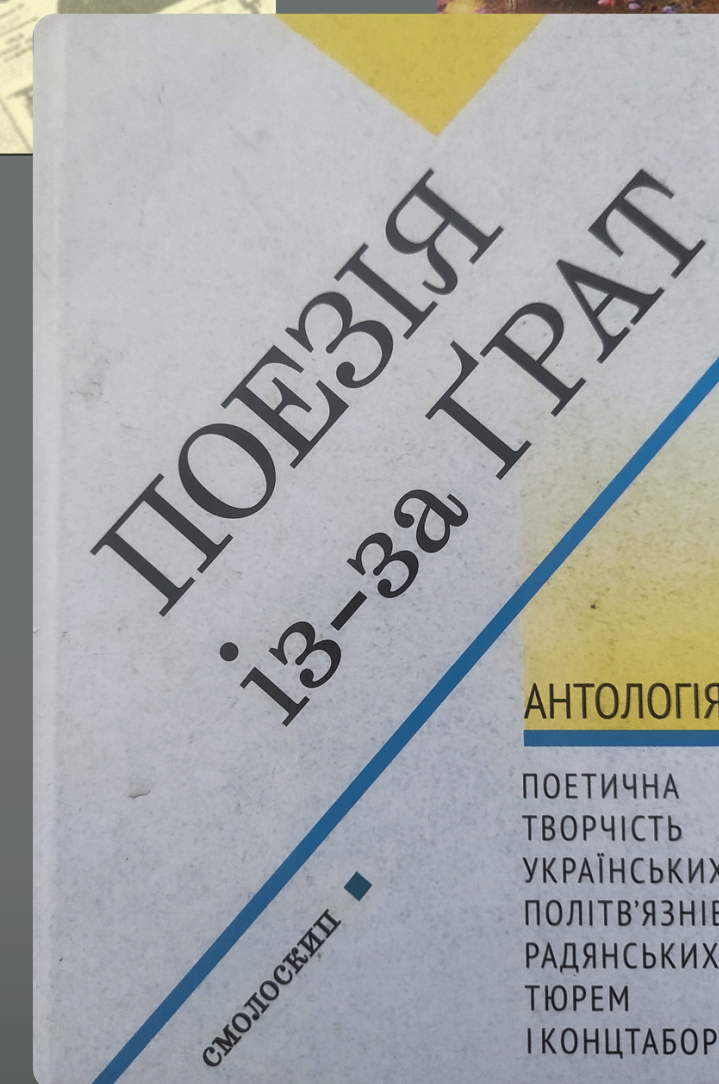
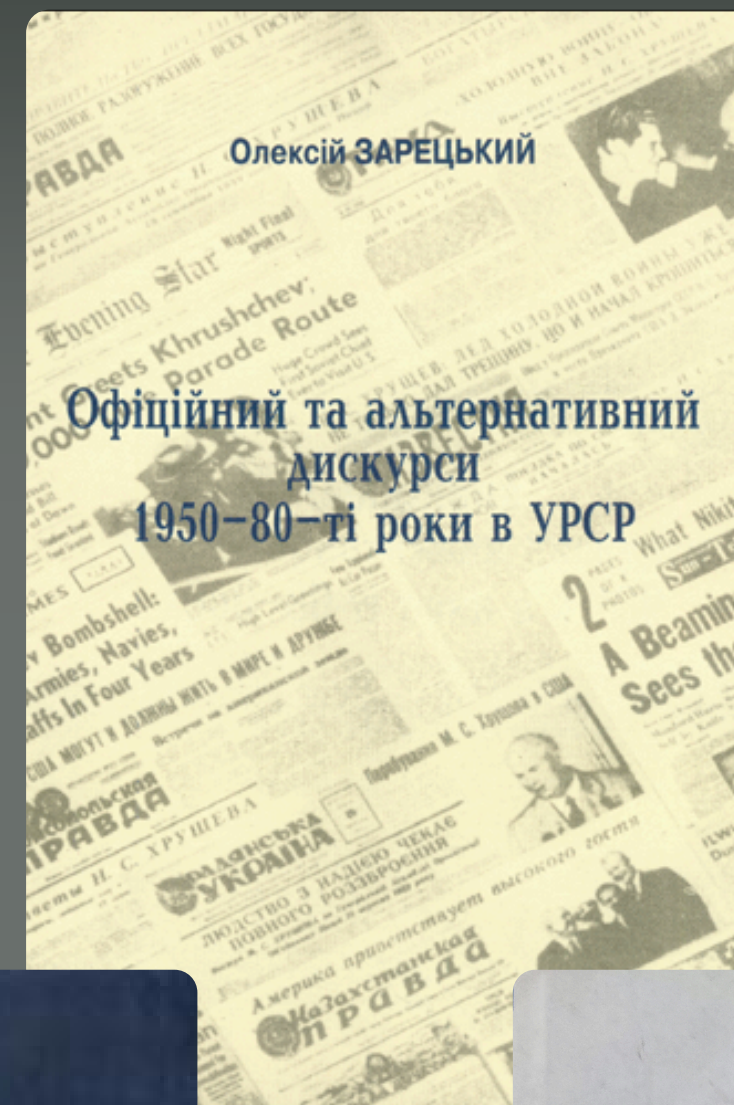
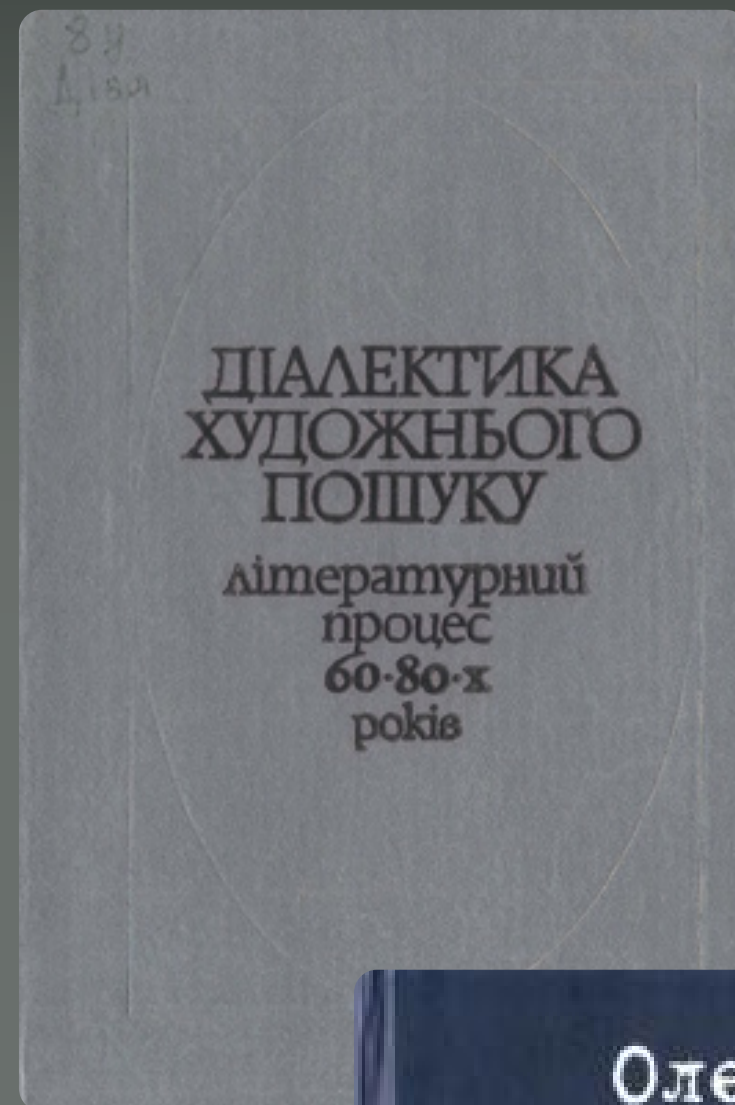
Шістдесятники першими, ще за десятиліття до перебудовчого вибуху в суспільстві, розповіли правдиво, наскільки вдавалося прориватися крізь цензурні терни, і про трагедію колективізації, і про трагедію голодоморів, і про моральну катастрофу суспільства так званого розвиненого соціалізму, і про зраї чиновників-вовкулаків на усіх поверхах влади.

Володимир Дрозд

Калашник В.С. Людина та образ у світі мови : вибрані статті / Володимир Калашник. — Х. : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2011. —368 с.

<https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/5207>

Виставку підготувала
завідувач відділу
Центральної наукової бібліотеки
Каразінського університету
Байрамова Каріна

